

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Kimmo Metsälä

YHTIÖMUODON VAIKUTUS PK- YRITYKSEN VEROTUKSEEN

LIIKETALOUS JA MATKAILU
2015

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Kimmo Metsälä
Opinnäytetyön nimi	Yhtiömuodon vaikutus pk-yrityksen verotukseen
Vuosi	2015
Kieli	suomi
Sivumäärä	59
Ohjaaja	Jukka Niittykoski

Opinnäytetyön aiheena oli tutkia, mikä yhtiömuoto on paras pk-yrittäjän kannalta verotuksellisesti. Huomioon lopullisessa tarkastelussa otettiin toki muitakin seikkoja, mutta pääpaino oli selvittää verotuksellisesti paras yhtiömuoto. Opinnäytetyössä tarkasteltiin myös tilannetta, jossa yrittäjän valitsema yhtiömuoto olisi väärä ja mitä sen vaihtamiseksi kevyemmin verotettavaan vaadittaisiin.

Opinnäytetyössä lähteinä on käytetty sekä kirjallisuutta että www-lähteitä. Verotus oli muuttunut vuoden 2014 alussa, joten www-lähteitä käytettiin paljon kirjallisuuslähteiden sijaan. Tutkimusaineistona käytettiin voittoplussasta saatavia tietoja ja yritykset valittiin sattuman varaisesti voittoa tehneistä yrityksistä.

Tutkimusten tulosten perusteella voidaan mielestäni olettaa pk-yrityksille parhaan yhtiömuodon olevan joko toiminimi tai jompikumpi henkilöyhtiöistä. Osakeyhtiön ja osuuskunnan verotus on liian kireää näille yrityksillä ja tämän takia kannattaisi yritystoiminta aloittaa joko toiminimenä tai henkilöyhtiönä, koska niistä on helpompi vaihtaa yhteisöihin. Toisinpäin vaihtaminen toisi yrittäjille hyvin usein suuria taloudellisia ja verotuksellisia seuraamuksia ja niiden minimoiminen oli opinnäytetyön tarkoitus.

ABSTRACT

Author	Kimmo Metsälä
Title	The Effect of Business Form on the Taxation of Small and Medium Sized Companies
Year	2015
Language	Finnish
Pages	59
Name of Supervisor	Jukka Niittykoski

The aim of this thesis was to study which business form is the best one for small and medium sized companies in terms of taxation. In the final analysis other things were taken into consideration too, but the main focus was on finding the best form for considering taxation. The analysis was also made about a situation where the entrepreneur had chosen a wrong form of business and had to change it in order to gain benefit from taxation.

Both books and net sources were used to gain the best possible information on the topic. As taxation in Finland changed at the beginning of the year 2014 and there were not too many book sources available, net sources were used instead. The research material was from a database called voittoplus and the enterprises were selected randomly and with only one criterion which was profitability.

The results of the thesis suggest that the best form of business for small and medium sized companies is either a sole trader or one form of partnerships. A limited company or a cooperative both have too strict taxation principles for the companies which were selected for this study and that is why an entrepreneur should start a company as a sole trader or several partnership as it is easier to turn them into company corporations. Change in the opposite direction will cause very big financial and taxation consequences and minimizing those consequences was the objective in this study.

Keywords taxation, company forms, company taxation and entrepreneur winnings

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	4
1.1	Tutkimuksen lähtökohdat.....	5
1.2	Tutkimuksen ongelma ja rajaukset	6
1.3	Tutkimuksen aineisto ja rakenne	7
2	YHTIÖMUODOT	9
2.1	Yhtiömuotojen verotuksesta	10
2.2	Toiminimi	11
2.2.1	Toiminimen verotus	12
2.2.2	Pääomatulo-osuuden verotus	13
2.2.3	Ansiotulo-osuuden verotus	14
2.3	Avoin yhtiö	14
2.3.1	Avoimen yhtiön verotus	15
2.3.2	Pääomatulo-osuuden verotus	16
2.3.3	Ansiotulo-osuuden verotus	17
2.4	Kommandiittiyhtiö.....	18
2.4.1	Äänettömän ja vastuunalaisen yhtiömiehen tulo-osuuksien erottaminen	19
2.4.2	Yhtiömiesten verotuksen pääomatulon osuus.....	20
2.4.3	Yhtiömiesten ansiotuloverotus.....	20
2.5	Osakeyhtiö	21
2.5.1	Osakeyhtiön vastuut	22
2.5.2	Osakeyhtiön verotus.....	23
2.5.3	Osakkaan osinkojen verotus.....	24
2.5.4	Pääoma- ja ansiotuloverojen prosentit	25
2.6	Osuuskunta.....	26
2.6.1	Osuuskunnan verotus	27

2.6.2	Jäsenistön verotus	27
2.6.3	Jäsenistön verotuksen prosentit.....	28
3	YHTIÖMUODON MUUTOS	29
3.1	Toiminimen yhtiömuodon vaihtaminen.....	29
3.1.1	Toiminimestä henkilöyhtiöön	30
3.1.2	Toiminimestä yhteisöihin.....	30
3.2	Henkilöyhtiön yhtiömuodon muutos	31
3.2.1	Henkilöyhtiön muutos toiminimeksi.....	32
3.2.2	Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön väliset yhtiömuotojen muutokset.....	33
3.2.3	Henkilöyhtiöstä osakeyhtiöksi	33
3.3	Osakeyhtiön yhtiömuodon muutokset	35
3.3.1	Osakeyhtiön muutos toiminimeksi.....	36
3.3.2	Toiminimeksi muuttamisen veroseuraamukset.....	36
3.3.3	Osakeyhtiön muutos henkilöyhtiöksi.....	37
3.3.4	Verotukselliset seuraamukset osakeyhtiön muutoksessa henkilöyhtiöksi.....	38
3.4	Osuuskunnan yhtiömuodon muutos.....	39
4	VEROTUKSEN TUTKIMINEN	41
4.1	Verotuksellisia arvoja	41
4.2	Yhtiömuotojen vaihtaminen.....	48
5	JOHTOPÄÄTÖKSET JA TULOSSIEN ANALYSOINTI	50
5.1	Omistajan näkökulma	51
5.2	Poliittinen näkökulma	53
5.3	Validiteetti ja reliabiliteetti	54
5.4	Jatkotutkimusehdotukset.....	55
	LÄHTEET.....	56

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Taulukko 1. Ansiotuloverotuksen progressiivisuus s. 14,17,21,25 ja 28

1 JOHDANTO

Suomessa on valtava määrä pk-yrityksiä, jotka työllistävät työntekijöitä ja pitävät kansantaloutta toiminnassa. Yrittäjillä on mahdollisuuksia valita useista erilaisista yhtiömuodoista, joilla lähtevät toimintaansa pyörittämään. Suomessa myös perustetaan paljon uusia yrityksiä joka vuosi – toisaalta myös moni lopettaa joko konkurssin tai jonkin toisen syyn seurauksena. Patentti- ja rekisterihallituksen mukaan suosituin uusi yritysmuoto on yksityinen elinkeinoharjoittaja eli toiminimi (Patentti- ja rekisterihallitus 2014). Kuinka usein yritysmuoto on tarkkaan harkittu, vai onko toiminimi muoto otettu sen takia, koska se on helpoin vaihtoehto aloittelevalle yrittäjälle?

Opinnäytetyön teemana onkin tutkia, mikä yhtiömuoto olisi paras yritykselle omistajan voiton eli joko palkan tai osinkojen maksimoimiseksi. Suomen verotus yrittäjän näkökulmasta on muuttunut vuoden 2014 aikana merkittävästi. Osakeyhtiön yhteisöveroa on laskettu hieman ja osinkojen nostoa palkkatulona muutettu. Nykyään voi perustaa osuuskunnan helpommin kuin ennen ja siihen tarvitaan vain yksi jäsen, kun aiemmin on pitänyt olla vähintään kolme jäsentä (Patentti- ja rekisterihallitus 2014). Myös tuloverotus kaikkien yhtiömuotojen osalta muuttuu lähes joka vuosi tulo-, kunnallis- tai kirkollisveron muutosten takia. Tämä aiheuttaa yrittäjille ongelmia ja heidän täytyy olla tarkkana sekä ajanhermolla, jotta pysyvät hyötymään valitsemastaan yhtiömuodosta parhaalla mahdollisella tavalla.

Opinnäytetyössä on tarkoitus ottaa erikokoisten yhtiöiden tilinpäätöksiä voitto-plus- tietokannasta. Yrityksistä ei käytetä siis niiden oikeita nimiä, vaan esimerkiksi yritys1,yritys2,yritys 3 jne. Luvut ovat siis aitoja, vaikka eivät suoraan olekaan yhdistettävissä yritykseen. Mielestäni yrityksen nimillä ei ole suurta merkitystä, vaan sillä mikä yhtiömuoto olisi paras vaihtoehto verotukselliselta kannalta. Tärkeimpiä ovat siis lasketut luvut, koska ne pätevät yrityksiin, joilla on samankaltaiset tilinpäätökset ja samansuuntainen voiton määrä. Voiton ja yhtiömuodon lisäksi yrityksen verottamiseen vaikuttavat paljon nettovarallisuuden ja matemaattisen arvon määrittely.

Suomessa tehtiin isohko muutos etenkin osakeyhtiöiden ja osuuskuntien verotukseen, joiden tarkoituksena on siirtää verotusta enemmän lopullisen rahan saajan kohdistuvaksi. Verotusta halutaan siis siirtää enemmän pois yrityksiltä ja siirtää enemmän ihmisiin kohdistuvaksi. Tällä tavoin toivotaan Suomen saavan lisää ulkomaisia ja miksei myös kotimaisia yrityksiä (taloussuomi 2014). Tämän lisäksi tämän voi nähdä liikkeenä siihen suuntaan, että Suomessa pyritään ”häivyttämään” osa yhtiömuodosta. Verotuksen kannaltahan olisi paljon parempi sellainen järjestelmä, että olisi vain yksi yhtiömuoto, jota verotettaisiin samalla tavalla.

1.1 Tutkimuksen lähtökohdat

Suomessa muutettiin verotusta 2014 vuoden alussa osakeyhtiöiden ja osuuskuntien osalta. Tämän lisäksi Suomessa on tavallisten palkansaajien etuuksia verovähennysten osalta karsittu ja tullaan karsimaan poliittisen ja taloudellisen tilanteen takia. Näiden lisäksi yritysten verotus tulee kiristymään ainakin ansiotuloverotuksen osalta kenties jo ihan lähitulevaisuudessa, tai ainakaan sitä ei olla keven-tämässä.

On mielenkiintoista nähdä, auttaako tämä nykyinen verouudistus kenties kaikenkokoisia yrityksiä, vai käykö niin kuin julkisissa keskusteluissa on kerrottu, että nämä helpotukset auttavat lähinnä vain parhaiten menestyviä yrityksiä. Oletta-muksena on ennen tuloksien laskemista, että tämä uudistus auttaa lähinnä näen-näisesti pienempiä yrityksiä, mutta toisaalta isot yritykset hyötyvät enemmän. Suomessa on outo ilmapiiri yrittäjyyden kohdalla, koska halutaan jostain kumman syystä saada isoja kansainvälisiä yrityksiä maahan, vaikka suurin osa työllistyy mikroyrityksiin, joiden verotus on etukäteen ajateltuna melko kireää eikä yritetä helpottaa työntekijöiden palkkaamista.

Suomessa on pidetty verotusta aina melkoisen monimutkaisena ja vaikeaselkoise-na ja asiaan perehtyneetkään eivät välttämättä ole aina varmoja, miten jokin asia menee. Tämän takia toivoisinkin tästä opinnäytetyöstä olevani hyötyä ainakin yrittäjyyttä pohtiville tai aiheesta muuten kiinnostuneille ihmisille. Aihe on yleisesti kiinnostava ja mielestäni voin opinnäytetyöstäni hyötyä työuran alussa, var-

sinkin jos työura aukeaa tilitoimistojen maailmasta tai vastaavasti lähdän itse mukaan yrityksen perustamiseen.

1.2 Tutkimuksen ongelma ja rajaukset

Tutkimuksen ongelmana on selvittää, mikä yhtiömuoto vallalla olevassa tilanteessa paras yrityksen omistajalle. Tarkoituksena on löytää yrittäjälle paras yhtiömuoto verotukselliselta kannalta, jos yrittäjä on valinnut väärän yhtiömuodon, jolloin tarkastellaan, kannattaako sitä vaihtaa. Pääosissa tässä tarkastelussa on voiton lisäksi se, miten nettovarallisuus ja matemaattinen arvo vaikuttavat yhtiön tuloksen määräytymiseen.

Samalla kun pohdin, mikä yhtiömuoto on paras vaihtoehto, selvitän myös, millaisia kustannuksia ja muita asioita tulisi ottaa huomioon, jos vaihtaa yhtiömuotoa esimerkiksi toiminimestä osakeyhtiömuotoon. Siirtymisessä helposti unohtuu uuden tai vanhan yhtiön jokin juridinen asia, esimerkiksi toiminimen lopettaminen ja poistaminen kaupparekisteristä tai osakeyhtiön perustamisessa, jossa täytyy olla yhtiökokous, jossa on useampia edustajia. Aina kuitenkin yhtiömuotoa ei kannata muuttaa, vaikka tulostaan voisi verottaa kevyemmin, koska vanhan yhtiön voi joutua purkamaan verotuksellisesti ja yrittäjälle voi tulla isoja seurauksia verotuksellisesti ja taloudellisesti.

Tutkimuksessa on tarkoitus keskittyä lähinnä pk-yrityksiin, joten tarkasteltavat yhtiömuodot ovat toiminimi, kommandiittiyhtiö, avoin yhtiö, osakeyhtiö ja osuuskunta. Näistä myös erityisesti hieman pienempiin yrityksiin, joissa on vielä jakaumaa yhtiömuodossa sekä mahdollisuus vaihtaa pienemmin kustannuksin yhtiömuotoa eikä tarvitse välttämättä siirtyä suoraan osakeyhtiöksi. Valituissa yrityksissä on työskennellyt 1-15 henkilöä valitulla tilikaudella. Valitsin tällaisen välin, koska suurin osa Suomessa toimivista yrityksistä on pieniä ja on mielenkiintoista nähdä, onko heidän tuloksensa verottamisessa suuriakin eroja riippuen yhtiömuodosta.

Yleensä verotusta tarkasteltaessa otetaan mukaan myös vakuutusmaksut, työeläkemaksut sekä muut mahdolliset yrittäjään kohdistuvat maksut. Itse en kuitenkaan

näitä ota huomioon laskelmiin, vaan tarkoitus on keskittyä voiton verottamiseen ja suurin osa edellä mainituista maksuista kerätään huolimatta siitä tekikö yhtiö voittoa vai tappiota. Näiden lisäksi en ota huomioon myöskään YLE-veroa, koska itse miellän sen pakolliseksi maksuksi. En myöskään ota laskelmissani huomioon mahdollisia verovähennyksiä, jotka voisivat tehdä tuloksista jonkin verran erinäköisiä, mutta eivät liity mielestäni suoraan voiton verotukseen, vaan enemmänkin yhtiön ympärillä olevaan juokseviin asioihin.

1.3 Tutkimuksen aineisto ja rakenne

Tutkimuksessa käytetään valmista aineistoa, jota analysoidaan verotuksellisesta näkökulmasta. Mielestäni näin on helpoin analysoida yrityksiä, koska saadaan valita tilinpäätös- ja muiden tietojen perusteella sopivia yrityksiä, eikä esimerkiksi saataisi joltain yritykseltä negatiivista tilinpäätöstä, josta verojen laskeminen ja voiton maksimointi olisi vaikeaa. Tutkimukseen valikoituneet yritykset ovat tulokseltaan vaihtelevia, mutta mielestäni sopivia yrityksiä tähän tutkimukseen. Yhtiöiden tulokset osuvat myös keskimääräiseen suomalaisen palkansaajan tulohaarukkaan.

Rakenteen pyrin tekemään johdonmukaiseksi ja helposti luettavaksi. Kaksi ensimmäistä osaa ovat teoriaosia. Ensimmäisessä teoriaosassa keskitytään yhtiömuotoihin ja niiden verotukseen. Verotuksen lisäksi tarkoitus on hieman avata, mitä juuri kyseisen yhtiömuodon toimintaan vaaditaan sekä muuta yleistä yhtiömuotoon liittyvää, mutta pakollista tietoa. Toisessa teoriaosassa on tarkoitus kertoa, millaisia verotuksellisia sekä mahdollisesti muita seuraamuksia tulee yhtiömuotoa vaihdettaessa.

Empiirisessä osuudessa on myös kaksi osaa. Ensimmäisessä osuudessa on laskettu verot ja käteen jäävä palkka eri yhtiömuodoilla ja kommentoitu hieman verotusta sekä sitä, kannattaako vaihtaa yhtiömuotoa, aina ei toisaalta kannata vaihtaa yhtiömuotoa vaikka siitä voisikin hyötyä verotuksellisesti. Olen yrittänyt koota laskelmien tulokset kohtuullisen yksinkertaiseen taulukkoon, josta näkee nopeasti ja helposti tarvittavat tiedot johtopäätöksien ja analyysien tekemiseen.

Johtopäätökset ja analyysit osiossa on tarkoitus kommentoida laskelmien tuloksia ja tehdä niistä omia analyyskejä. Olen jakanut tämän osuuden kahteen erilliseen osaan eli pyrin tarkastelemaan verotusta omistajan näkökulmasta sekä poliittisesta näkökulmasta. Ensimmäinen osan liittäminen on itsestään selvyyys, koska selvitetään miten juuri omistajat hyötyvät verotuksesta. Poliittinen näkökulma on myös mielestäni mielenkiintoinen, koska lopulta juuri politikoinnin takia tai ansiosta verotus muuttuu ja sitä seurataan.

2 YHTIÖMUODOT

Yrittäjän valitsema yritysmuoto vaikuttaa oleellisesti yrityksen ja omistajan verotukseen. Perinteisinä yritysmuotoina Suomessa voidaan pitää toiminimeä, henkilöyhtiötä (avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö) ja yhteisöjä (osuuskunta ja osakeyhtiö) (Kukkonen & Walden 2014, 18). Yhtiömuodoista toiminimi ja osakeyhtiö ovat viime aikoina olleet suosituimpia, sen sijaan henkilöyhtiöt ovat menettäneet suosiotaan ja osuuskuntien määrä on pysynyt lähestulkoon samana tarkasteluajanjaksolla. (Patentti- ja rekisterihallitus 2014)

Nämä yritysmuodot voidaan jakaa kolmeen erilliseen ryhmään. Ensimmäisessä ryhmässä ovat toiminimen alla toimivat yksityiset elinkeinoharjoittajat ja maatalouden tuottajat, jotka harjoittavat toimintaansa omissa nimissään, ilman erillistä yhtiötä. Toisessa ryhmässä ovat henkilöyhtiöt, joita ovat avoimet yhtiöt sekä kommandiittiyhtiöt. Viimeinen ryhmä on yhteisöt, joihin kuuluvat osakeyhtiöt ja osuuskunnat. (Niskakangas 2009, 49)

Yritysmuotoa valitessaan yrittäjä joutuu pohtimaan erilaisia vastuukysymyksiä, mutta henkilökohtaisella tasolla suurimmat riskit ovat taloudellisia. Yrittäjäriskiä arvioidessa kannattaa huomioida se, että toiminimellä liiketoimintaa harjoittavalla sekä henkilöyhtiöiden osakkailla on yleensä rajoittamaton siviilioikeudellinen vastuu yrityksensä veloista ja saatavista. Osakeyhtiönä yrittäjä vastaa vain erillisellä sopimuksella yhtiönsä veloista, joskin yleensä aloitteleva osakeyhtiön omistaja sitoutuu vastaamaan veloista henkilökohtaisella omaisuudella saadakseen rahoitusta toimintaansa. (Kukkonen & Walden 2014, 19)

Yritysmuotoja voidaan verottaa kolmen eri tulolähteen mukaisesti. Näistä yleisimmät ovat elinkeinoverolain ja tuloverolain mukainen verottaminen, sekä harvinaisempi maatalotalouden verolain mukaan. Yrityksiä voidaan verottaa useamman tulolähteen mukaisesti. Tulolähdejaolla on useita merkittäviäkin verotuksellisia tekijöitä, kuten sen vaikutus pääomatulon määrään, tuloksen määrittelyn ja yrityksen osto- ja myyntitoiminnan. Myös erilaiset verovähennykset tehdään pääsääntöisesti tulolähteittäin. (Kukkonen & Walden 2014, 18-19)

2.1 Yhtiömuotojen verotuksesta

Jokaista yhtiömuotoa, yritystä tai niiden omistajaa verotetaan eri tavalla riippuen yhtiömuodosta. Henkilöyhtiöitä eli kommandiitti- ja avointa yhtiötä verotetaan niiden omistajien eli yhtiömiesten tulona. Toiminimen verotus perustuu liikkeenharjoittajan tuloon. Osuuskuntaa ja osakeyhtiötä verotetaan yhteisöverona. Omistajia verotetaan yhteisöistä saatavien tulojen pohjalta tietyin rajoituksin. (Kukkonen & Walden 2014, 18)

Vuoden 2014 verouudistuksessa suurimmat uudistukset koskivat osuuskunnan ja osakeyhtiön verotusta. Osuuskunnan perustamista helpotettiin, mutta suurimmat verouudistukset tämän yhtiömuodon osalta jätettiin tulevaisuuteen. Osakeyhtiön osalta yhteisöveroa laskettiin 24,5 prosentista 20,0 prosenttiin ja samalla muutettiin osinkojen verotuksen päivää. Aiemmin verotuksellisesti määrittävä päivä on ollut osinkojen nostopäivä, kun tulevaisuudessa se on päätöksentekopäivä eli yhtiökokouspäivän mukaisesti. (Mäkinen 2014, 47-51)

Yrittäjän oma verotettava tulo jakautuu pääoma- ja ansiotulo-osuuksiin. Näiden tulojen veronalainen tulo vahvistetaan erikseen, eikä niitä voi siten laskea yhteen tai vähentää aiempien vuosien tappioita toisesta tulolajista. Pääomatuloon kohdistuu suhteellinen verotus ja ansiotuloon puolestaan progressiivinen verotus, jonka progressio on erikseen määriteltä alarajojen kohdalla. (Kukkonen & Walden 2014, 18)

Pääomatuloista maksetaan veroa vain valtiolle, kun taas ansiotuloista maksetaan veroja kunnalle, valtiolle sekä seurakunnalle. Tämän lisäksi ansiotulosta maksetaan pakollisia eläke- ja sairausvakuutusmaksuja. Ansiotulona verotetaan sellaisia tuloja, joita ei ole määriteltä pääomatuloiksi tai verovapaiksi tuloiksi. Käytännössä tämänkaltaisia tuloja yrityksen omistajilla ovat palkkatulot, osakeyhtiöstä saadun osingon ansiotulo-osuuden veronalainen osa, jaettavan yritystulon ansiotulo-osuus ja yhtymän osakkaan tulo-osuuden ansiotulo-osuus. Kaikki muut yrityksestä saatavat tulot ovat pääomatuloja ja sellaisia ovat omaisuuden tuotto, omaisuuden luovutuksesta saatu voitto ja muu tulo, jonka katsotaan kerryttäneen varallisuutta. (Tomperi 2013, 23-25)

Vuoden 2014 alussa laskettiin yhteisöverokantaa 24,5 prosentista 20,0 prosenttiin. Tämän seurauksena muutettiin myös jakoperusteita, keille ja kuinka paljon tästä 20,0 prosentista jakautuu verotuloja (Veronmaksajain keskusliitto 2014). Yhteisöverosta oman osuutensa saavat valtio, kunnat ja seurakunnat. Edellisen vahvistetun päätöksen mukaisesti yhteisöveron tuotto jakautuu seuraavalla tavalla: valtio 69,72 prosenttia, kunnat 28,06 prosenttia ja seurakunnat 2,22 prosenttia (valtiovarainministeriö 2014)

2.2 Toiminimi

Toiminimi on Suomessa toiseksi suosituin yritysmuoto osakeyhtiön jälkeen ja niitä on tällä hetkellä hieman yli 200 000 (patentti- ja rekisterihallitus). Toiminimen käyttäminen yritysmuotona ei luo erillistä toimihenkilöä vaan kyseessä on yksittäisen henkilön, yrittäjän tai yrittäjäpuolisoiden toimintaa (Kukkonen & Walden 2014, 20). Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että yrittäjä vastaa henkilökohtaisesti yrityksensä saatavista ja veroista. Toiminimen omaisuus ei ole siis erillistä yrittäjään nähden muuten kuin kirjanpidollisesti. Vastuu veloista ulottuu niinkin kauas kuin yrittäjän henkilökohtaiseen omaisuuteen. Toiminimellä toimiva elinkeinoharjoittaja vastaa veloista ja muista sitoumuksista myös henkilökohtaisella omaisuudella. Toisaalta tämä tarkoittaa sitä, että hänellä on mahdollisuus nostaa varoja ulos niin halutessaan (Suomen Yrittäjät 2014).

Toiminimen voi perustaa joko yksi henkilö tai puoliset yhdessä, tämän enempää omistajia ei kuitenkaan voi olla. Toiminimen toiminnasta ei ole säädetty erikseen päätöksentekomuotoja, vaan yrittäjä tai yrittäjäpuolisot päättävät yhdessä kaikista asioista. Vaikka vain toinen osapuoli tekisi päätöksen, niin myös toinen puolisko vastaa päätöksestä omaisuudellaan. (Mäkinen 2014, 137)

Toiminimen perustaminen ei edellytä erillisiä perustamissopimuksia tai perustamisasiakirjaa, kunhan tekee ilmoituksen kaupparekisteriin. Toiminimi täytyy kuitenkin rekisteröidä, jos kyseessä on luvanvarainen elinkeino. Perustamisilmoitus täytyy kuitenkin tehdä ja se on maksullinen. Maksu suoritetaan etukäteen ja kyseisen maksun hinta on 75 euroa. (summarum.fi yritysmuodot 2014)

Toiminimi on helpon hoidettava yritysmuoto ja sen perustaminenkin on kohtuullisen helppoa. Yhtiömuoto sopii parhaiten yrittäjille, jotka toimivat yksin tai jotka eivät aio laajentaa toimintaansa kovin isoksi. Toiminimi antaa paljon vapauksia, mutta samalla asettaa yrittäjän alttiiksi riskeille, koska yrityksen pankkitili on yleensä myös oma pankkitili. Eräs vaikeahko puoli on myös se, että yrittäjän puolison täytyy täyttää erikseen yrittäjän veroilmoitus, vaikka ei olisi missään tekemisissä yrityksen kanssa. (summarum.fi yritysmuodot 2014)

2.2.1 Toiminimen verotus

Toiminimen alla toimiva ammatin harjoittaja maksaa sekä ansio- että pääomatuloveroja. Pääomatuloksi katsotaan määrä, joka vastaa elinkeinotoiminnan verovuotta edeltäneen verovuoden päättyessä kuuluneelle nettovarallisuudelle lasketua 20 prosentin, 10 prosentin tai 0 prosentin tuottoa, jäljelle jäävä osuus verotetaan ansiotulovero-osuuden mukaisesti (Kukkonen & Walden 2014, 21). Yrittäjä saa siis itse päättää, paljonko haluaa pääomatuloina yritystulostaan. Tässä vaiheessa yrittäjällä on myös mahdollisuus hyötyä hieman verotuksellisesti laskemalla itse, mikä on paras vaihtoehto (Tomperi 2013, 30).

Yksityinen liike tai ammatti ei ole erillinen toimihenkilö, joten yrittäjän tai yrittäjäpuolisoiden veronalainen tulo lasketaan aina henkilökohtaisena tulona. Tämän seurauksena toiminimen alla toimivan liikkeen- tai ammatinharjoittajan erilaiset mahdollisuudet vähennysten tekemiseen ovat hiukan suppeammat kuin oikeushenkilöllä. Liike- ja ammattitoiminnan veronalainen tulo verotetaan elinkeinoverolain mukaan. (Kukkonen & Walden 2014, 20)

Yksityisyrittäjä ei ole erillinen verovelvollinen, vaan veronalaisten tulojen ja vähennyskelpoisten menojen erotuksena saadaan yrityksen tulos, joka verotetaan vasta yrittäjän tai puolison tulona. Tämän seurauksena yrityksen tuloslaskelmasakaan ei vähennetä tuloveroa. Tätä pidetään etuna osakeyhtiöön ja osuuskuntaan nähden, joihin kohdistuu kaksoisverotus. Tuloslaskelmasta puuttuvan tuloverotuksen takia toiminimellä yrittävä säästyy siis kaksoisverotukselta. (Mäkinen 2014, 137)

Yrittäjä voi nostaa yrityksensä varoja yksityiskäyttöön, ilman tämän johtamista erillisiin veroseuraamuksiin. Jos näitä yksittäisnostoja verotettaisiin, niin yrittäjään kohdistuisi kaksoisverotusta, koska kirjanpitoon kohdistuvaa voittoa on jo verotettu. Verovelvollisen ottaessa yrityksestään käyttöönsä muuta kuin rahaa, omaisuus joudutaan arvottamaan erikseen kirjanpidossa ja verotuksessa, koska elinkeinotoiminnan tulos täytyy pystyä laskemaan erillisenä osana. (Niskakangas 2009, 50)

2.2.2 Pääomatulo-osuuden verotus

Pääomatulojen nettovarallisuus lasketaan varojen arvostamislaisissa säädetyllä tavalla varojen ja velkojen erotuksena, johon lisätään 30 prosenttia verovuoden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksettujen ennakonpidätysten alaisten palkkojen määrästä. Laskentaan otetaan mukaan vain yrityksen toimintaan kuuluvat varat ja se tehdään taseen perusteella. Kuitenkin yritysten taseessa olevia varoja ja esineitä voidaan vähentää laskentaperusteesta, jos niillä ei ole tosiasiallista tekemistä yritystoiminnan kanssa tai ne ovat pääsääntöisesti yksityiskäytössä. (Tomperi 2013, 30)

Yrittäjällä on oletuksena, että 20 prosentin osuus tuloista kuuluu pääomatulo-osuuden piiriin, mutta erityisestä vaatimuksesta se voi myös olla 10 prosenttia tai 0 prosenttia. Tämä osuus lasketaan nettovarallisuudelle lasketusta. Tällöin verotettava pääomatulo-osuus lasketaan 30 prosentin verokannan mukaisesti, kuitenkin yli 40 000 euron pääomatulo-osuutta verotetaan 32 prosentin verokannan mukaisesti. Loppuosaa eli 80 prosenttia, 90 prosenttia tai 100 prosenttia verotetaan ansiotulona progressiivisen tuloasteikon mukaisesti (Yrittäjät.fi 2014). Määrättäessä pääomatuloveron osuutta huomioidaan kaikki henkilön saamat pääomatulot, eikä siis vain yrityksestä saatavia pääomatuloja (Mäkinen 2014, 138). Yrittäjillä ja yrittäjäpuolisoilla on myös mahdollista jakaa yritystulo pääoma- ja ansiotulo-osuudet, jos he harjoittavat elinkeinotoimintaansa yhdessä (verohallinto 2014a).

Käytännössä yrittäjä ja yrittäjäpuoliso voivat vaatia alemmaa pääomatulo-osuuden veroprosenttia sen takia, että yrityksen tulos jää pieneksi, jolloin täydellä ansiotulo-osuudella saa kasvatettua omaa palkkaansa. Yrittäjäpuolisoilla täytyy kuitenkin

olla sama kertymäprosentti. Yrittäjäpuolisoiden tulos yrityksessä jakautuu yleensä työpanoksen mukaisesti. Ellei erillistä selvitystä esitetä, katsotaan osuuksien olevan yhtä suuret. (Kukkonen & Walden 2014, 22)

2.2.3 Ansiotulo-osuuden verotus

Yrittäjä valitsee itselleen ensin sopivimman pääomatulo-osuuden prosentuaalisen määrän, loppuosa verotetaan yrittäjän ansiotulona ansiotuloverotuksen mukaisesti. Ansiotuloiksi lasketaan kaikki yrittäjän ansiotulot eli myös mahdolliset yrityksen ulkopuolelta tulevat ansiotulot. Ansiotuloja koskeva verotus on progressiivinen. (verohallinto 2014a)

Taulukko 1. Ansiotuloverotuksen progressiivisuus

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
16 100—23 900	8	6,5
23 900—39 100	515	17,5
39 100—70 300	3 175	21,5
70 300—100 000	9 883	29,75
100 000—	18 718,75	31,75

Progressiivisen ansiotuloverotuksen lisäksi yrittäjään kohdistuu kunnallis- ja mahdollisesti myös kirkollisverotus. Kunnallisvero on pakollinen ja sen vaihteluväli oli vuonna 2013 16,25 – 22,00 prosenttia, kunnallisvero on kuntakohtainen ja siten se saattaa vaihdella paljonkin. Kirkollisveroa maksettiin kirkkoon kuuluvien osalta muutaman prosentin verran vuonna 2013. (Suomen Yrittäjät 2014)

2.3 Avoin yhtiö

Avoin yhtiö on toinen yhtiömuodoista, joita kutsutaan henkilöyhtiöiksi. Avoin yhtiö on laskentayksikkö, eikä siis itsenäinen verosubjekti, joten tulo jaetaan verotettavaksi yhtiömiesten tulona (Niskakangas 2009, 51). Avoimessa yhtiössä täytyy

olla vähintään kaksi yhtiömiestä ja avoimessa yhtiössä on vain yhdenlaisia yhtiömiehiä (Mäkinen 2014, 131).

Avoimen yhtiön perustaminen vaatii yhtiösopimuksen osakkaiden välille, jonka myötä he ovat myös velvollisia tekemään ilmoitukseen kaupparekisteriin koskien yhtiön perustamista. Tällä merkinnällä ei ole oikeutta luovaa vaikutusta, vaan ainoastaan toteava merkitys. Avoin yhtiö on oikeuskelpoinen, kun yhtiösopimus on tullut voimaan osakkaiden välillä. (Villa ym. 2007, 27-31)

Avoimen yhtiön toimintaa ja yhtiömiesten välistä suhdetta koskevan pakottavan lainsäädännön vähyden vuoksi heitä koskee laaja sopimusvapaus. Yhtiösopimuksessa yhtiömiehet voivat sopia aika pitkälti, miten yhtiön organisaation ja osakkaiden keskinäiset suhteet rakentuvat. Kuten muitakin sopimuksia myös yhtiösopimusta voidaan muuttaa ja täydentää noudattamalla yleisiä sopimusoikeudellisia periaatteita, kuitenkin yhtiösopimuksen muutos on pätevä vain, jos se on tehty yksimielisesti. Yhtiömiehet eivät saa itsenäisesti lähteä pois avoimesta yhtiöstä, vaan eroaminen vaatii muiden osakkeiden hyväksynnän. Koettaisiin kohtuuttomana, jos yhtiömies voisi lähteä ulos yhtiöstä ja jättää loput yhtiömiehet henkilökohtaiseen vastuuseen yhtiön veloista. (Villa ym 2007, 27-31)

Avoimessa yhtiössä yhtiömies vastaa yhtiön sitoumuksista omaisuudella yhdessä muiden yhtiömiesten kanssa. Vaikka vain yksi yhtiömies tekisi jonkun päätöksen yhtiön puolesta vastaavat siitä myös kaikki loputkin yhtiömiehet, joten yhtiömiesten kesken täytyy vallita vahva keskinäinen luottamus. Avoimessa yhtiössä on sovittu yhtiösopimuksella, paljonko yhtiömiehet omistavat yhtiöstä ja saavat tämän perusteella oman osuutensa yhtiön voitosta. Laissa ei ole määritelty erillistä sopimusta avoimen yhtiön päätöksenteosta, joten yhtiömiehet päättävät yksin – tai yhdessä yhtiön asioista ja ovat aina omalla omaisuudellaan mukana siinä. (Mäkinen 2014, 131)

2.3.1 Avoimen yhtiön verotus

Avoin yhtiö ei ole itsenäinen verosubjekti vaan verotus kohdistuu yhtiömiehiin yhtiömiesten tuloina. Avoimen yhtiön tuloverotuksen toimittaminen jakautuu yh-

tiön tuloksen laskentaan eri tulolähteissä, joita voivat olla elinkeinotoiminta, maatalouden sekä henkilökohtainen tulonlähde. Tulolähteiden tappioita ei voi vähentää toisessa tulolajissa. (verohallinto 2014b)

Avointa yhtiötä ei käsitellä erillisenä verovelvollisena, vaikka sille vahvistetaan elinkeinotoiminnan tulos. Elinkeinotoiminnan tulos jaetaan edellisten vuosien tappioiden vähentämisen jälkeen verotettavaksi yhtiömiehille tulona. Tämä jako suoritetaan niiden osuuksien mukaan, jotka yhtiömiehet omistavat yhtiöstä. (Tomperi 2014, 36)

Avoin yhtiö voi maksaa palkkaa yhtiömiehilleen, jota maksaessa täytyy miettiä sen vaikutusta nettovarallisuuteen ja pääomatulo-osuuden määrittämisperusteeseen. Avoimella yhtiöllä on enakkoon määritelty pääomatulo-osuuden laskenta-peruste 20 prosenttia, josta seuraa ongelmia etenkin pienituloisille yhtiöille, joiden kannalta koko tulo-osuuden verottaminen ansiotulona olisi kannattavampaa verotuksen takia. (Mäkinen 2014, 132-136)

Yhtiömiesten tulo jaetaan verotuksessa sekä ansio- että pääomatuloon hänen yhtiöön kuuluvan nettovarallisuutensa perusteella. Pääomatulo-osuudeksi katsotaan 20 prosenttia osakkaan osuudesta yhtiön nettovarallisuuteen. Jäljelle jäävä osuus jaetusta yhtiön verotettavasta tulosta on yhtiömiehelle ansiotuloa, jonka progressiivisuus määräytyy yhtiömiehen ansiotulojen kokonaismäärän perusteella. (Mäkinen 2014, 132)

Aiemmin henkilöyhtymien verotus on ollut edullista verrattuna muihin yhtiömuotoihin, mutta verouudistuksissa on tätä etua koko ajan vähennetty ja samalla siirrytty muuntamaan näitä yhtymiä yhä enemmän osakeyhtiöiksi. Nykymuodossaan pääomatulo-osuuden veroprosentti on kohtuuttoman korkea pienituloisille yrityksille, jotka eivät tämän takia voi laajentaa yrityksensä toimintaa. (Mäkinen 2014, 133)

2.3.2 Pääomatulo-osuuden verotus

Avoimessa yhtiössä yhtiömiehen verotettavaksi pääomatuloksi katsotaan 20 prosentin osuus yhtiön edellisen verovuoden päättyessä kuuluneesta nettovarallisuus-

desta. Nettovarallisuuden osuudeksi katsotaan henkilöyhtiölle kuuluvien varojen ja velkojen erotuksena. Tämän lisäksi pääomatulo-osuutta laskettaessa otetaan huomioon 30 prosenttia verovuoden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksettujen palkkojen osuudesta. (Mäkinen 2014, 132-133)

Yhtiömiehen pääomatuloverotusta tarkasteltaessa otetaan huomioon kaikki yhtiömiehelle kuuluvat pääomatulot. Pääomatulo-osuudesta maksetaan ensin 30 prosenttia veroa aina 40 000 euroon asti, jonka ylittävältä osalta vero nousee 32 prosenttiin. Pääomatulo-osuuden osalta yhtiömiehet voivat tehdä hieman verosuunnittelua, koska nostamalla palkkaa yhtiöstä he samalla laskevat yhtiönsä nettovarallisuutta, jolloin puolestaan heidän pääomatulo-osuutensa pienenee. (Mäkinen 2014, 132-134)

2.3.3 Ansiotulo-osuuden verotus

Loppuosa eli 80 prosenttia yhtiömiehelle jaettavasta yhtymän tuloksesta verotetaan ansiotulona. Henkilöyhtiö pystyy myös maksamaan yhtiömiehelleen palkkaa, joka tulee mukaan ansiotulo-osuuden verotuksessa. Yhtiömiehen ansiotulojen veroprosentti määräytyy kaikkien ansiotulojen mukaan eli tähän lasketaan myös mahdolliset yhtiön ulkopuolelta tulevat palkkatulot. (Mäkinen 2014, 132-133)

Taulukko 1. Ansiotuloverotuksen progressiivisuus

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulo-osasta, %
16 100—23 900	8	6,5
23 900—39 100	515	17,5
39 100—70 300	3 175	21,5
70 300—100 000	9 883	29,75
100 000—	18 718,75	31,75

Kuten toiminimen kohdalla myös avoimen yhtiön yhtiömiehiä koskee kunnallisverotus sekä kirkkoon kuuluessaan myös kirkollisvero, koska avoin yhtiö ei ole erillinen verosubjekti. Vuoden 2013 vahvistetut kunnallisveroprosentit olivat vaihteluvälillä 16,25 – 22,00 ja kirkollisvero oli 1-2 prosentin luokkaa. (Suomen Yrittäjät 2014)

2.4 Kommandiittiyhtiö

Kommandiittiyhtiö on toinen henkilöyhtiöistä, henkilöyhtiöiksi tarkoitetaan kahden tai useamman henkilön yhteistoimintaan perustuvaa yhtiötä tai yhtiömuotoa. Kommandiittiyhtiön merkittävin ja oikeastaan ainoa ero avoimeen yhtiöön nähden on se, että kommandiittiyhtiössä on kahdenlaisia yhtiömiehiä, joita ovat vastuunalaiset ja äänettömät yhtiömiehet. Kommandiittiyhtiössä täytyy olla vähintään yksi vastuunalainen sekä ääneton yhtiömies. (Villa ym. 2007, 24)

Vastuunalainen yhtiömies vastaa yhtiönsä toiminnasta ja sitoumuksista henkilökohtaisesti. Toisaalta tämä tarkoittaa sitä, että vastuunalaisilla yhtiömiehillä on päätäntävalta yhtiön toiminnasta ja he kantavat täten myös suuremman riskin. Äänettömällä yhtiömiehellä ei ole erityistä virallista päätäntävaltaa yhtiössä ja hän vastaa yhtiön sitoumuksista vain sijoittamallaan pääomalla, täten äänettömän yhtiömiehen vastuuta ja valtaa on rajoitettu. (Villa ym. 2007, 25)

Alun alkaen tarkoitettun idean mukaisesti kommandiittiyhtiössä ääneton yhtiömies on tarkoitettu sijoittajaksi, joka tuo pääomaa toiminnalle ja vastuunalaista yhtiömiestä sitten itse työn tekijäksi. Useasti käy niin, että ääneton yhtiömies on mukana pienellä panoksella ja vain sen takia, että kommandiittiyhtiö voidaan perustaa, koska sitä ei voi tehdä yksi henkilö. (Mäkinen 2014, 130)

Kommandiittiyhtiön perustamisessa tehdään sopimus, jossa sovitaan yhtiön omistus osuuksista, joiden perusteella sitten myös jaetaan yhtiön voitto vastuunalaisille yhtiömiehille. Äänettömät yhtiömiehet saavat voitonjaossa oman osuutensa yhtiösopimuksen mukaisesti ennen kuin vastuunalaisille yhtiömiehille tapahtuu voitonjakoa. (Mäkinen 2014, 130)

Laissa ei ole määritelty erikseen kommandiittiyhtiölle pakollisia päätöksentekomuotoja, joten nimiensä mukaisesti vastuunalaiset yhtiömiehet päättävät asioista ja äänettömät ovat ilman päätäntävaltaa. Vaikka kommandiittiyhtiössä olisi useita vastuunalaisia yhtiömiehiä, päätökset voi silti tehdä pelkästään yksikin yhtiömies, josta sitten kaikki yhtiömiehet ovat vastuullisia. Tämän takia yhtiömiesten välillä täytyy vallita vahva keskinäinen luottamus. (Mäkinen 2014, 131)

2.4.1 Äänettömän ja vastuunalaisen yhtiömiehen tulo-osuuksien erottaminen

Äänettömän yhtiömiehen tulo-osuus erotetaan ensimmäisenä kommandiittiyhtiön tulosta, joten he ovat ensisijaisella oikeudella saamassa voittoa yhtiöstä (Kukkonen & Walden 2014, 28). Kommandiittiyhtiössä äänettömät yhtiömiehet saavat tuottoa sijoittamalleen panokselleen ja määrä, jonka he saavat sovitaan yhtiösopimuksessa. Joskus yhtiö voi maksaa myös korkoa tälle sijoitetulle pääomalle (Mäkinen 2014, 130-131).

Jos tulo-osuudeksi on määritelty tietty osa pääomapanoksesta, niin tämä katsotaan 20 prosenttiin asti pääomatuloksi ja sen ylittävä osa on ansiotulona verotettavaa tuloa. Äänettömän yhtiömiehen saadessa osuuden yhtiön tulosta, niin sen verottaminen jakautuu samalla tavalla kuin vastuunalaisen yhtiömiehenkin verotettava tulo. (Kukkonen & Walden 2014, 28)

Kun äänetön yhtiömies on saanut osuutensa, loppuosa menee tästä jaettavaksi vastuunalaisille yhtiömiehille. Yhtiösopimuksessa määritellään yleensä miten tämä voitto-osuus jaetaan, oletuksena on pidetty yhtiön omistusosuuksien mukaista jakoa. (Kukkonen & Walden 2014, 28-29)

Kuten avoimen yhtiön kohdalla myös kommandiittiyhtiössä yhtiö voi maksaa yhtiömiehilleen palkkaa, vuokraa ja korkoa. Tämän takia yrityksen kannattaa pohtia, miten paljon se haluaa maksaa palkkaa yhtiömiehille ja onko se verotuksellisesti hyödyllisin tapa. Toisaalta tässä täytyy ottaa huomioon myös äänettömän yhtiömiehen osuus yhtiön voitosta. (Mäkinen 2014, 130-134)

2.4.2 Yhtiömiesten verotuksen pääomatulon osuus

Vaikka yleensä korkotulot lasketaan pelkästään pääomatuloiksi, niin tulo-osuuden jakaminen pääoma- ja ansiotuloon koskee myös äänettömiä yhtiömiehiä. Äänettömän yhtiömiehen osuudeksi nettovarallisuudesta katsotaan hänen panoksensa sijoittamansa määrä. Vaikka muuten yhtiön verotettavat tulot jaetaan pääoma- ja ansiotuloihin niin tästä huolimatta kiinteistöjen ja arvopapereiden luovutusvoitto katsotaan aina olevan pääomatuloa. (yrittäjät.fi 2014)

Kommandiittiyhtiön yhtiömiehelle verotettava pääomatulo-osuus lasketaan samalla tavalla kuin avoimessa yhtiössä. Ensimmäinen osuus on 20 prosenttia osakkaan osuudesta kuluneen verovuoden nettovarallisuudesta, johon lisätään vielä 30 prosentin osuus 12 edellisen kuukauden aikana maksettujen palkkojen määrä. Tämä mahdollistaa etenkin pienemmillä yhtiöillä verosuunnittelun eli maksetaanko yhtiöstä ulos enemmän pääomatulo-osuuden mukaan vai ansiotuloverotuksen mukaan. (Mäkinen 2014, 132-133)

Yhtiöstä nostettavien pääomatulo-osuuden veroprosentit ovat alle 40 000 euroa osuudelta 30 prosenttia ja tämän ylittävältä osuudelta 32 prosenttia. Yhtiömiehiä verotettaessa pääomatulo-osuudesta otetaan huomioon myös yhtiön ulkopuoliset verotettavat pääomatulot. (verohallinto 2014c)

2.4.3 Yhtiömiesten ansiotuloverotus

Kun kommandiittiyhtiöstä on erotettu äänettömän yhtiömiehen osuus, jolloin tästä jäljelle jäävä osuus verotetaan osittain ansiotulona ja osittain pääomatulona. Yhtiömiehiä verotetaan pääomatulo-osuuden jälkeen 80 prosenttisesti ansiotuloveroasteikon mukaisesti. Tässä kohtaa täytyy ottaa huomioon myös se, että kommandiittiyhtiö voi maksaa yhtiömiehellensä palkkaa, jota verotetaan ansiotuloverotuksen mukaisesti. (Kukkonen & Walden 2014, 27-29)

Taulukko 1. Ansiotuloverotuksen progressiivisuus

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
16 100—23 900	8	6,5
23 900—39 100	515	17,5
39 100—70 300	3 175	21,5
70 300—100 000	9 883	29,75
100 000—	18 718,75	31,75

Ansiotuloverojen lisäksi yhtiömies maksaa tästä 80 prosentin osuudesta myös kunnallisveroa, joka oli vuonna 2013 16,25 – 22,00 prosenttien välillä. Tämän lisäksi kirkkoon kuuluvat maksavat 1-2 prosentin suuruista kirkollisveroa. (Suomen Yrittäjät 2014)

2.5 Osakeyhtiö

Muutaman edellisen vuoden aikana osakeyhtiö yhtiömuotona on kasvattanut suosiotaan ja etumatka muihin yhtiömuotoihin tuntuu kasvaneen tasaisesti (patentti- ja rekisterihallitus 2014). Osakeyhtiöiden toiminnasta on säädetty erillinen osakeyhtiölaki. (Mäkinen 2014, 106)

Suomessa on kaksi erilaista tyyppiä osakeyhtiötyyppiselle yhtiömuodolle ja ne ovat yksityinen osakeyhtiö ja julkinen osakeyhtiö. Yksityinen osakeyhtiö on erillinen oikeushenkilö rekisteröitymisensä jälkeen omistajiinsa nähden. Yksityisen osakeyhtiön osakkeita ei saa ottaa arvopaperimarkkinalain mukaisesti julkisen kaupan käynnin kohteeksi. Minimipääoma panos yksityiselle osakeyhtiölle on 2 500 euroa, mutta osakkeiden määrästä ei ole säädetty erikseen rajoituksia. (Vilja ym. 2007, 58)

Osakeyhtiö on erillinen oikeussubjekti, joka syntyy erillisellä rekisteröinnillä, joten osakeyhtiön oikeudet ja velvollisuudet ovat erillään omistajiinsa nähden. Osakeyhtiön ollessa oikeustoimikelpoinen se vastaa itse yhtiön veloista ja velvoitteista sekä voi vastata tai olla kantajana tuomioistuimissa. Oikeustoimikelpoisuus an-

taa myös mahdollisuuden siihen, että osakeyhtiö voi hallita ja omistaa omaisuutta, joka on erillään omistajista. (Villa ym. 2007, 58)

Osakeyhtiössä voidaan maksaa palkkaa osakkeiden omistajalle heidän tekemästään työstä, vuokraa osakkaan vuokraamasta tilasta tai korkoa osakkaan antamalle lainalle. Osakeyhtiö voi maksaa myös osinkoa mahdollisesta voitollisesta tuloksestaan tai muista jakokelpoisista varoista. (Mäkinen 2014, 106-108)

2.5.1 Osakeyhtiön vastuut

Perinteisesti on ajateltu osakeyhtiön tarkoituksena olleen koota isohko pääoma yritystoimintaa varten, mutta nykyään suurin osa on yhden tai kahden osakkaan osakeyhtiöitä. Sijoitettua pääomaa kohden osakkaat saavat osakkeita, joiden perusteella saa tietyn hallinto-osuuden osakeyhtiöstä. Kuitenkin joissain tapauksissa osakkeista on tehty myös eriarvoisia ja hintaisia, jolloin korkeamman sarjan osakkeilla voi saada suuremman hallinnan yhtiöstä. (Mäkinen 2014, 106)

Osakeyhtiön ollessa itsenäinen oikeushenkilö omistajien vastuu rajoittuu paljon. Omistajilta poistuu rajaton vastuu veloista ja velvoitteista, joka tarkoittaa, ettei osakeyhtiön velvoitteista voida asettaa vastuuseen yhtiön omistajia. Toisaalta on yleistä, varsinkin pienemmissä yhtiöissä lainan vakuutena voidaan käyttää omistajien omaisuutta. (Villa ym. 2007, 58)

Osakeyhtiössä ylin päättävä elin on osakkaiden järjestämä yhtiökokous, joka valitsee hallituksen edustamaan ja valvomaan heidän etuaan. Hallitus puolestaan valitsee toimitusjohtajan, jonka on tarkoitus vastata yhtiön operatiivisesta ja taloudellisesta toiminnasta. Toimitusjohtajan täytyy nauttia hallituksen luottamusta, koska hallitus päättää toimitusjohtajan erottamisesta ja palkkaamisesta. (Villa ym. 2007, 72 – 73)

Osakeyhtiön toiminnasta säädeltäessä on kirjattu, että osakeyhtiön on tarkoitus tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen, ellei sitten yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Tämän takia on asetettu huolellisuus- ja lojaliteettivelvollisuuksia yhtiön johdolle, joita ovat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja sekä mahdollisen hallintoneuvoston jäsenet. (Villa ym. 2007, 59)

2.5.2 Osakeyhtiön verotus

Osakeyhtiön ollessa erillinen verovelvollinen omistajiinsa nähden, jolloin osakeyhtiön omistajiin kohdistuu kaksoisverotus. Aikoinaan tämä oli poistettu yhtiöveron hyvitysjärjestelmällä, mutta EU kielsi sen käytön. Ensin verotetaan osakeyhtiön tuloksesta yhteisövero, jonka verokanta on 20 prosenttia. Tämän jälkeen verotetaan vielä erikseen osakkaita, joiden verotus on kohtuullisen monimutkainen ja moniselkoinen. (Mäkinen 2014, 107)

Yhteisövero katsotaan yleisesti valtion veroksi, mutta yhteisöveron rahapotista rahaa jaetaan tietyin prosenttimäärein myös muille instansseille. Edellisessä päätöksessä yhteisövero jakautui seuraavalla tavalla: valtiolle 69,72 prosenttia, kunnille 28,06 prosenttia sekä seurakunnille 2,22 prosenttia. (valtiovarainministeriö 2014)

Moni palkansaaja kuvittelee yrittäjien ja etenkin osakeyhtiömuotoisten yrittäjien selviävän kevennetyllä verotuksella, mutta kaksoisverotus tekee siitä yleensä raskaamman. Suurin osa yrityksistä on pieniä, joten he eivät pysty käyttämään kovin paljon hyödykseen erilaisia huojennuksia ja helpotuksia. Osakeyhtiön verotus suosii isoja osakeyhtiöitä, eikä niinkään pieniä, joiden suosiminen olisi perustelumpaa. (Mäkinen 2014, 62-65)

Osakeyhtiön yhteisöveron määrä selviää laskemalla tilinpäätöksestä. Tilinpäätöstä laadittaessa viimeistä verokirjausta vaille valmiina tuloslaskelman perusteella selvitetään, paljonko on verotettava tulo ja tämä suoritetaan prosenttilaskulla. Tämän prosenttilaskun tulos kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi. Tästä seuraavasta voitosta jaetaan osinkoja yhtiön yhtiökokouksessa niin esittäessä tai kirjataan yhtiön tappio. (Mäkinen 2014, 107)

Pienissä osakeyhtiöissä voi olla erilaisia osakkeita, jotka oikeuttavat erilaisiin osinkoihin. Tämänkaltaiset tapaukset ovat jopa yleisiä perheyhtiöissä, jossa osingot menee muulle perheelle, mutta omistajayrittäjä maksaa itselleen palkkaa. Tätä järjestelyä voidaan käyttää myös sukupolven vaihdoksen osittain tekemiselle. (Kukkonen & Walden 2014, 58-60)

2.5.3 Osakkaan osinkojen verotus

Osakkaiden saamien osinkojen verotus on monimutkaista, koska siinä yritetään poistaa kaksoisverotuksen ongelmaa. Toisaalta tällä tavalla pystytään pitämään matalampaa yhteisöverokantaa ja pyritään siirtämään verotusta enemmän sen lopullisen kohteen verotukseksi. Verotus jaetaan pääoma- ja ansiotuloverotukseen, joista voidaan saada myös osittain verovapaata tuloa. (Mäkinen 2014, 107-108)

Yhtiön tuloksesta lasketaan osakkeiden matemaattinen arvo. Tämä saadaan kun yhtiön verovuotta edeltävän vuoden tilinpäätöksen mukainen tarkistettu nettovallisuus (veronalaisista varoista vähennetään velat) jaetaan yhtiön ulkona olevien osakkeiden määrällä. Näihin osakkeisiin ei kuitenkaan lueta yhtiön itse lunastamia tai hankkimia omia osakkeitaan. (Osakeyhtiölaki; KPL 22.12.2005/ 1142 2 luku 2§)

Osakkeiden matemaattinen arvo vaikuttaa listaamattomien osakeyhtiöiden osinkojen verotukseen ja tällöin osingon saajan täytyy olla luonnollinen henkilö. Listaamattomasta yhtiöstä osinkoa saava luonnollinen henkilö voi saada verovapaasti kahdeksaan prosenttiin asti, kuitenkin ylärajan ollessa 150 000 euroa vuodessa. (taloussuomi.fi 2014)

Osinkojen verotuksessa käytetään kahta eri rajaa: tuottoraja ja huojennusraja. Nämä rajat jaetaan vielä kolmeen erilliseen lohkoon 25 prosenttia pääomatuloa, 85 prosenttia pääomatuloa sekä 75 prosenttia pääomatuloa. Tuottoraja on 8 prosenttia osakkaan osakkeiden matemaattisesta arvosta ja huojennusraja on 150 000 euroa. (Mäkinen 2014, 108)

- Enintään huojennusrajan ja tuottorajan suuruudesta osingosta 75 prosenttia on verovapaata tuloa ja 25 prosenttia veronalaista pääomatuloa (Mäkinen 2014, 108)
- Huojennusrajan ylittävästä, mutta enintään tuottorajan suuruudesta osingon osasta on 75 prosenttia verovapaata tuloa ja 25 prosenttia veronalaista pääomatuloa. (Mäkinen 2014, 108)

- Tuottorajan ylittävistä osinkojen osasta on 25 prosenttia verovapaata tuloa ja maksetaan 75 prosenttia veronalaista ansiotuloa. (Mäkinen 2014, 108)

Verovelvollisen osinkojen määrän ylittäessä 150 000 euroa osingoista maksetaan 85 prosenttia veronalaista pääomatuloa ja 15 prosenttia verovapaata tuloa. Jos verovelvollisen osinkojen määrä ylittää kahdeksan prosentin määrän matemaattisesti arvosta osingoista maksetaan 75 prosenttisesti ansiotuloveroa ja 25 prosenttia on verovapaata tuloa. (taloussuomi.fi 2014)

Käytännössä osinkoa kertyy harvoin niin paljon, että siitä joutuisi maksamaan ansiotuloveroa. Tämänkaltaisissa tilanteissa kannattaa yrittäjän maksaa itselleen palkkaa, jolloin yhtiö saa vähentää tämän omassa verotuksessaan. Tällä tavalla voidaan poistaa kokonaan tai ainakin vähentää kahdenkertaisen verotuksen vaikutuksia. (Mäkinen 2014, 108-109)

2.5.4 Pääoma- ja ansiotuloverojen prosentit

Osakeyhtiön maksamista osingoista maksetaan pääomatuloveroa normaalisti 30 prosenttia ja tämän lisäksi 40 000 euroa ylittävältä osalta maksetaan veroa 32 prosentin verokannan mukaisesti. Huomion arvoista on se, että luvut lasketaan verotettavista tuloista, eikä siis mukaan oteta mahdollisia verovapaita osuuksia. Tähän otetaan mukaan myös osakkaan mahdollisesti muualta saamat pääomatulot. (verohallinto 2014d)

Taulukko 1. Ansiotuloverotuksen progressiivisuus

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävistä tulon osasta, %
16 100—23 900	8	6,5
23 900—39 100	515	17,5
39 100—70 300	3 175	21,5
70 300—100 000	9 883	29,75
100 000—	18 718,75	31,75

Tämän lisäksi ansiotulovero-osuudesta maksetaan kunnallis- ja mahdollisesti kirkollisveroa. Kunnallisvero oli vuonna 2013 16,25 – 22,00 prosentin välillä, sekä kirkollisvero muutaman prosentin luokkaa. (Suomen Yrittäjät 2014)

2.6 Osuuskunta

Osuuskunta on avoin taloudellinen yhdistys, joka yleensä on nähty pääasiassa yhteisen tarkoituksen toteuttamisena eli sosiaalisena yhteistoimintana. Osuuskunnan jäsenmäärä ja pääoma ovat edeltä käsin määräämättömiä. Tämän lisäksi uudistetun osuuskuntalain nojalla osuuskunnan voi nykyään perustaa yksikin henkilö, aiemmin siihen tarvittiin vähintään kolme henkilöä. (Kukkonen & Walden 2014, 30-31)

Osuuskunta voi toimia myös pienten osakeyhtiöiden kanssa kilpailevana yhtiömuotona. Kuten osakeyhtiö niin myös osuuskunta voi keskittyä voiton tavoitteluun ja toiminta suuntautua pelkästään ulkopuolisiin tahoihin, vaikka perinteisesti osuuskunnan on ajateltu hyödyttävän jäsenistöään. Parhaiten osuuskunta sopii yritysmuodoksi tilanteissa, joissa omistajat haluavat hallita yritystä demokraattisesti, toimintaan ei satsata aluksi isoja pääomia tai omistajat eivät halua isoa vastuuta mahdollisista yhtiön veloista. (Kukkonen & Walden 2014, 30-31)

Osuuskunnan osakas- ja osuuspääomalle ei ole asetettua alarajaa, mutta sen on kerrytettävä tilikausittain vararahastoa aina 2500 euroon asti. Osuuskuntaan liittyessä jäsen maksaa jäsenmaksun, erotessaan se palautetaan hänelle. Osuuskunta voi myös erottaa jäseniään. Voiton osuuskunta voi jakaa jäsenilleen myös osuuspääoman korkona ja ylijäämän palautuksena. Tämän lisäksi osuuskunta voi maksaa jäsenilleen palkkaa, korkoa tai vuokraa. (Mäkinen 2014, 122)

Vuonna 2014 voimaan astunut osuuskuntalaki toi osuuskuntien lainsäädännön hyvin lähelle osakeyhtiön toimintaa. Osuuskuntia on määrällisesti vähän, joten tuon lakiuudistuksen toivotaan tuovan uusia osuuskuntamuotoisia yrityksiä. Toisaalta osuuskuntia rasittaa osuuskunnan aatteellinen historia, jonka takia sitä jonkin verran karsastetaan yrittäjien puolelta. (Mäkinen 2014, 122-123)

2.6.1 Osuuskunnan verotus

Osuuskunta on erillinen verovelvollinen jäsenistönsä nähden, joten sitä verotetaan hyvin pitkälti samalla tavalla kuin osakeyhtiötä. Osuuskunnan ollessa erillinen verovelvollinen siihen kohdistuu kaksoisverotus. Eli ensin osuuskunta maksaa voitostaan veroa, jonka jälkeen osuuskunnan jäsenistö maksaa vielä omistaan veroa. (Kukkonen & Walden 2014, 30-32)

Osuuskunta maksaa voitostaan 20 prosenttia yhteisöveroä. Yhteisövero saadaan tilinpäätöstä laadittaessa, viimeistä kirjausta vaille valmiin tuloslaskelman perusteella, tästä saatu vero kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi. (Mäkinen 2014, 123-124)

2.6.2 Jäsenistön verotus

Osuuskunnalle vähennyskelpoinen ylijäämän palautus on osuuskunnan jäsenistölle eli luonnollisille henkilöille verovapaata tuloa. Tämä ei ole kuitenkaan joka tapauksessa mahdollista ja tällä hetkellä sitä käytetään lähinnä osuuskaupoissa ja joissain maataloustuotteita jalostavissa teollisuusyrityksissä. (Mäkinen 2014, 125)

Kokonaisuudessaan ylijäämän palautus voi olla verotonta tuloa, jos se saadaan ostohyvityksenä, bonuksena tai jonain muuna suorituksena, kun kyseessä on kulu osuuskauppa. Muissa tapauksissa myös ylijäämän palautus on verotettavaa tuloa. Muissa tapauksissa myös ylijäämän palautus on verotettavaa tuloa. Ylijäämän palautus täytyy kohdistaa verovuoteen, jona sitä on saatu. (Kukkonen & Walden 2014, 32-33)

Osuuskunnasta jäsen voi saada tuloa osuuspääoman koron myötä. Korosta perusosa eli 1500 euroa on saajalleen täysin verovapaata tuloa ja tämän yli menevä osuus on 70 prosenttia veronalaista pääomatuloa ja 30 prosenttia verovapaata tuloa. Tässä tapauksessa osaan kohdistuu kaksinkertainen verotus, mutta perusosaan yksinkertainen. (Kukkonen & Walden 2014, 32)

2.6.3 Jäsenistön verotuksen prosentit

Jäsenen osuuskunnasta saama korko on verovapaata 1500 euroon asti, mutta tämän jälkeen se jaetaan 70 prosenttia veronalaiseen pääomatuloon ja 30 prosenttisesti verovapaaseen tuloon. Tästä 70 prosentin veronalaisesta pääomatulosta maksetaan pääomatulon mukaisesti veroja eli normaalisti 30 prosenttia ja yli 40 000 euron ylittävältä osalta veroa maksetaan 32 prosenttia. (Mäkinen 2014, 125-129)

Osuuskunnassa on siis mahdollista valita haluaako ottaa palkkansa pois osuuskunnastaan joko ansio- tai pääomatulona. Yrittäjä voi itse laskea, kummalla tavalla voiton verotus on kevyempää ja ottaa tulonsa ulos kevyemmin verotettavalla tavalla. (Mäkinen 2014, 125-129)

Valitessaan vaihtoehdon, jossa osuuskunnan omistaja päättää maksaa itselleen palkkaa, niin hänen täytyy maksaa siitä ansiotuloverot progressiivisuuden mukaisesti, sekä mahdollisesti muut verot (kirkollis- ja kunnallisvero). (Mäkinen 2014, 125-129)

Taulukko 1. Ansiotuloverotuksen progressiivisuus

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
16 100—23 900	8	6,5
23 900—39 100	515	17,5
39 100—70 300	3 175	21,5
70 300—100 000	9 883	29,75
100 000—	18 718,75	31,75

Ansiotuloveron progressiivisuuden lisäksi täytyy palkasta maksaa kunnallisveroa sekä mahdollisesti kirkollisveroa. Kunnallisveron vaihteluväli vuonna 2013 oli 16,25 – 22,00 prosenttia, sekä kirkollisvero muutaman prosentin luokkaa. (yrittäjät.fi 2014)

3 YHTIÖMUODON MUUTOS

Yleensä tärkein esiin noussut kysymys yhtiömuodon muuttamisessa on se, millaisia veroseuraamuksia yhtiömuodon muuttaminen aiheuttaa omistajalleen. Jos yrityksen katsotaan purkautuvan, tällöin purkautuvat kaikki yrityksen varaukset ja käyttöomaisuuden poistot palautuvat tuloon kun käyttöomaisuuden luovutushinta on hankintamenon poistamatta olevaa erää suurempi. Yhteisöjen ja yhtymien kohdalla käyttöomaisuuden arvojen nousu tuloutuu omistajalle. (Tomperi 2013, 142)

Oikealla tavalla tehtynä yhtiömuodon muutos ei aiheuta ylimääräisiä veroseuraamuksia arvonmuutoksien tuloutuessa tai sen ollessa veronalainen luovutus. Toisaalta kaikissa tapauksissa veroneutraali muutos ei ole mahdollista kuin myöskään varainsiirtoverolta välttyminen. Mahdolliset vero- ja muut seuraamukset riippuvat yhtiömuodosta. Kuitenkin yhtiömuotojen muutoksissa pääimmäinen tarkoitus on mahdollistaa verotuksellinen jatkuvuus, jolloin ylimääräisiä seurauksia ei yleensä tule. (Lakari & Engblom 2012, 161)

Kaikkia yritysmuotojen muutoksia ei voida tehdä samankaltaisesti veroseuraamuskiltaan. Tuloverolain 24§:n mukaisesti voidaan muut yhtiömuodot muuttaa osakeyhtiöiksi, mutta osakeyhtiötä ei voida muuttaa henkilöyhtiöksi tai toimimeksi ilman, että yhtiö puretaan verotuksellisesti. (Lakari & Engblom 2012, 161)

3.1 Toiminimen yhtiömuodon vaihtaminen

Toiminimen alla toimiva yrittäjä voi muuttaa yrityksensä joko henkilöyhtiöksi tai yhteisöksi. Toiminimen yritysmuodon muuttamisella eri yhtiömuotoon on erilaisia veroseuraamuksia, riippuen mihin yhtiömuotoon toiminimen muutos tapahtuu(Tomperi 2013, 142-143). Tässä opinnäytetyössä keskitytään kuitenkin verotuksen minimointiin, joten yhtiömuodon muutoksessa pyritään minimoimaan verojen vaikutus.

Toiminimen yhtiömuodon muuttuessa yrityksen varojen siirtymistä joko henkilöyhtiöön, osakeyhtiöön tai osuuskuntaan pidetään varainsiirtoverotuksessa veronalaisena luovutuksena. Säännökset varainsiirtoverolaissa 4 §:n 4 momentissa ja 20 §:n 2 momentissa mukaisesti varainsiirtoveroa on maksettava kiinteistön, rakennuksen tai arvopaperin luovutuksessa toiminimestä toiseen yhtiömuotoon (laissa on kuitenkin poikkeuksia). (Lakari & Engblom 2012, 165)

3.1.1 Toiminimestä henkilöyhtiöön

Halutessaan vaihtaa toiminimen johonkin henkilöyhtiön muotoon vaaditaan sopiva yhtiökumppani, jonka kanssa laaditaan joko avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön mukainen yhtiösopimus. Toiminimiyrittäjä sijoittaa oman elinkeinotoimintansa varat yhtiöpanoksena ja yhtiökumppani sijoittaa jonkin muun yhtiösopimuksen mukaisesti sovitun panoksen yhtiöön. (Lakari & Engblom 2012, 162-163)

Halutessaan säilyttää verotuksellisen neutraliteetin edellytetään, että yhtiön liiketoimintakokonaisuus säilyy ehyenä. Tuloverolain 24 §:stä johtuen toiminimiyrittäjälle ei tule ylimääräisiä veroseuraamuksia, vaikka periaatteessa omaisuuden luovuttaminen voidaan katsoa henkilöyhtiön yhtiöpanokseksi. Varainsiirtoverolta kuitenkin ei voida välttyä, jos toiminnan varoihin sisältyy arvopapereita, rakennuksia tai kiinteistöjä. Veron perusteeksi katsotaan siirtyvien arvopapereiden ja kiinteistöjen käypä arvo. (Lakari & Engblom 2012, 163)

Varainsiirtoveron veroprosentit vuonna 2014 olivat arvopapereiden luovutuksen kohdalla 1,6 prosenttia kauppahinnasta ja kiinteistöjen kohdalla 4 prosenttia kauppahinnasta tai muusta vastikkeen arvosta. (Veromaksajien keskusliitto 2015)

3.1.2 Toiminimestä yhteisöihin

Toiminimi voidaan muuttaa osakeyhtiöksi ilman veroseuraamuksia, edellytyksenä on, että elinkeinoharjoittaja merkitsee itselleen kaikki osakeyhtiön osakkeet. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että uusi osakeyhtiö perustetaan apporttisijoituksella eli entisen toiminimen varallisuus siirretään uuteen osakeyhtiöön apporttina osakkeita vastaan. Myöhemmin omistajan myydessä yhtiönsä osakkeita on niiden hankintameno sama kuin merkintähinta. (Lakari & Engblom 2012, 163)

Yleensä toiminimi muutetaan osakeyhtiöksi, koska halutaan laajentaa yrityksen omistuspohjaa. Kuitenkaan uusia osakkaita ei voida ottaa mukaan heti, jos halutaan säästyä veroseuraamuksilta. Uusille osakkeen omistajalle voidaan järjestää suunnattu osakeanti sen jälkeen, kun yhtiö on rekisteröity kaupparekisteriin. Toiminimi voidaan muuttaa osakeyhtiöksi sen takia, että halutaan saada yrittäjäpariskunta samalle viivalle yrityksen taakse. Tässä tapauksessa varsinainen yrittäjä joutuu ensin merkitsemään osakkeet ja vasta sen jälkeen toinen puoliso voi ostaa omansa. (Lakari & Engblom 2012, 164)

Yksityisliikettä muutettaessa osakeyhtiöksi sen verotus muutosvuonna on muutoshetkeen saakka aikaisempaa yritysmuotoa koskevien säännösten mukainen ja tämän jälkeen osakeyhtiötä koskevien säännösten mukainen. Yhtiömuodon ja siten verotuksen siirtymistä uuteen yhtiömuotoon siirtymisen ajankohtana katsotaan olevan osakeyhtiön merkitseminen kaupparekisteriin. Veroilmoituksen katsotaan perustuvan muutosajankohtana laadittuun tilinpäätökseen. (Tomperi 2013, 143)

Muutettaessa toiminimeä osakeyhtiöksi täytyy ottaa huomioon varainsiirtovero, jota on maksettava siirtyvistä kiinteistä ja arvopapereista (Tomperi 2013, 144). Varainsiirtoveron veroprosentit vuonna 2014 olivat arvopapereiden luovutuksen kohdalla 1,6 prosenttia kauppahinnasta ja kiinteistöjen kohdalla 4 prosenttia kauppahinnasta tai muusta vastikkeen arvosta (Veromaksajien keskusliitto 2015).

3.2 Henkilöyhtiön yhtiömuodon muutos

Avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön voi muuttaa miksi tahansa toiseksi yhtiömuodoksi vaihtelevin veroseuraamuksin. Avoimen yhtiön voi muuttaa myös kommandiittiyhtiöksi ja toisinpäin. Henkilöyhtiön muuttaminen joksikin toiseksi yhtiöksi vaatii omistajien yksimielisen hyväksynnän asialle, joten sitä ei voida tehdä omin päin. Tähän tarvitaan kommandiittiyhtiössä myös äänettömän yhtiömiehen hyväksyntä. (Lakari & Engblom 2012, 152-155)

Henkilöyhtiötä muutettaessa toiseen henkilöyhtiömuotoon tai osakeyhtiöön henkilöyhtiön Y-tunnus säilyy samana. Yhtiömuodon muutoksesta sovittaessa olisi hyvä kirjata alkuperäiseen yhtiösopimukseen, miten tämänkaltaisissa tapauksissa

toimitaan, koska käytännössä asioihin on helpompi varautua, jos niihin on tehty valmiita suunnitelmia. (Lakari & Engblom 2012, 152-155)

Kommandiittiyhtiön voi muuttaa myös avoimeksi yhtiöksi tai osakeyhtiöksi kuten myös avoimen yhtiön voi muuttaa kommandiittiyhtiöksi tai osakeyhtiöksi. Tämä täytyy kuitenkin tehdä henkilöyhtiöitä koskevan lainsäädännön mukaisesti oikeassa järjestyksessä. (Tomperi 2013, 142)

3.2.1 Henkilöyhtiön muutos toiminimeksi

Henkilöyhtiö voidaan muuttaa toiminimeksi tapauksissa, joissa avoimen yhtiön yhtiömies tai kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies jatkaa yksin purkautuvan yhtiön toimintaa. Tässä tapauksessa ei ole tulossa veroseuraamuksia toiminimenä jatkavalle yrittäjälle (Tomperi 2013, 142). Tämä kuitenkin vaatii verotuksellisesta sitä, että yhtiö voidaan identifioida samaksi yritykseksi myös toiminimenä kuin se oli henkilöyhtiönä. (verohallinto 2015a).

Verotuksellisesti katsoen yhtiön purkautuessa kyse on toimintamuodon muutoksesta, mutta yhtiöoikeudelliselta kannalta henkilöyhtiö purkautuu. Yhtiö purkautuu myös, jos lukumäärä alenee yhteen, eikä se nouse takaisin vuoden sisällä. Henkilöyhtiön purkamisen ei vapauta vastuunalaisia yhtiömiehiä veloistaan, vaan ne säilyvät siitä huolimatta. Äänettömälle yhtiömiehelle palautetaan hänen yhtiönsä sijoittamansa panos, jonka jälkeen muut varat jakautuvat vastuunalaisille yhtiömiehille. (Lakari & Engblom 2012, 133-135)

Henkilöyhtiö puretaan yhtiöoikeudellisesti sopimuksella, joka käytännössä muuttaa aiempaa yhtiösopimusta. Samaan yhteyteen on suositeltua ajoittaa yhtiön viimeinen tilinpäätös, jolloin on helpompi selvittää yhtiömiesten sen tilivuoden voittoa-osuuksien jaot sekä mahdollisten velkavastuiden yksilöinnit niillä henkilöillä, jotka eivät ole mukana jatkamassa toimintaa. Yhtiön purkautumisen jälkeen toiminimellä jatkavan yrittäjän velat ja saamiset henkilöyhtiöltä kuittaantuvat, koska ei ole enää oikeushenkilöä, jonka kanssa yrittäjä toimisi. (Lakari & Engblom 2012, 152-153)

3.2.2 Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön väliset yhtiömuotojen muutokset

Avoim yhtiö muuntautuu kommandiittiyhtiöksi, kun siihen otetaan mukaan äänetön yhtiömies tai jonkun yhtiömiehen vastuu sovitaan rajoitetuksi omaisuuspanoksen määrään. Kommandiittiyhtiö puolestaan muuttuu avoimeksi yhtiöksi, kun yhtiösopimusta muutetaan siten, ettei yhtiöön jää äänettämiä yhtiömiehiä. (Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä; 29.4.1988/389 8 luku 1-3§;)

Henkilöyhtiöiden yhtiömuotoa voi muuttaa molempiin suuntiin eli se on mahdollista muuttaa sekä avoimesta yhtiöstä kommandiittiyhtiöön sekä kommandiittiyhtiöstä avoimeen yhtiöön. Tehdäkseen tällaisen muutoksen yhtiömiesten on yksimielisesti muutettava yhtiösopimusta, ellei muunlaisesta päätöksentekomenettelystä ole puhetta alkuperäisessä sopimuksessa. Muutoksen yhteydessä yhtiön Y-tunnus pysyy samana. (Lakari & Engblom 2012, 153)

Muutokset avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön välillä voivat tapahtua useista eri syistä kuten ostetaan toisen yhtiömiehen osuus itselle tai äänetön yhtiömies siirtyy vastuunalaiseksi tai vastuunalainen siirtyy äänettömäksi. Äänettömän yhtiömiehen kannattaa harkita vastuunalaiseksi yhtiömieheksi tulemista vakavasti, koska velkavastuu ei ala yhtiösopimuksen muutoksesta vaan aikaisemmasta ajasta. (Lakari & Engblom 2012, 153)

Avoim yhtiö voidaan muuttaa kommandiittiyhtiöksi ja kommandiittiyhtiö avoimeksi yhtiöksi ilman veroseuraamuksia, kunhan muutos tehdään henkilöyhtiöistä annetussa laissa säädetyssä järjestyksessä. (Tomperi 2013, 142-143)

3.2.3 Henkilöyhtiöstä osakeyhtiöksi

Sekä avoin yhtiö että kommandiittiyhtiö voidaan muuttaa osakeyhtiöksi, tällöin henkilöyhtiön Y-tunnus säilyy samana, joten oikeushenkilö ei muutu. Osakeyhtiölain kannalta kyseessä on apporttiehtoisesta osakeyhtiön perustamisesta, muutoksessa sovelletaan samanaikaisesti avoimen yhtiön, kommandiittiyhtiön sekä osakeyhtiön lain säädöksiä. (Lakari & Engblom 2012, 154)

Muutettaessa henkilöyhtiötä osakeyhtiöksi tehdään se samalla tavalla kuin yhtiösopimuksen muuttaminen, periaatteessa siis yhtiömuodon muuttaminen edellyttää vain yhtiösopimuksen päivittämistä. Henkilöyhtiö on muuttunut virallisesti osakeyhtiöksi sen jälkeen, kun muutos on rekisteröity kaupparekisteriin. (Kyläkoski 2013, 85)

Henkilöyhtiötä muutettaessa osakeyhtiöksi ei muutosvaiheessa voida jakaa osakkeita vielä muille kuin yhtiömiehille verotuksellisista syistä, toisaalta kaikkein yhtiömiesten ei tarvitse tulla mukaan tähän uuteen osakeyhtiöönkään. Yhtiömuotoa muutetaan samalla tavalla kuin yhtiösopimusta ja se vaatii kaikkien – myöskin äänettömien – yhtiömiesten hyväksynnän, ellei toisin ole sovittu. Yleisesti pidetään hyvänä, jos yhtiösopimuksissa pystyttäisiin varautumaan tämän kaltaisiin tilanteisiin, etenkin kommandiittiyhtiön osalta. (Lakari & Engblom 2012, 154)

Henkilöyhtiötä muutettaessa täytyy sopimukseen kirjata vähintään seuraavat asiat:

- Osakkaat yksilöintitietoineen sekä osakkaille tulevien osakkaiden lukumäärä (Lakari & Engblom 2012, 154)
- Perustettavan osakeyhtiön tilikausi ja osakeyhtiön yhtiöjärjestys
- Osakepääomaa koskeva selvitys, josta ilmenee omaisuus ja suoritettavat maksut (Lakari & Engblom 2012, 154)
- Selvitys omaisuuden arvostamisesta sekä omaisuuden arvostamisessa noudatetuista menetelmistä (Lakari & Engblom 2012, 154)
- Selvitys osakeyhtiön taloudellisesta asemasta (Lakari & Engblom 2012, 154)
- Lausunto tilintarkistajalta yhtiön pääomaa koskevasta selvityksestä sekä onko omaisuudella vähintään maksua vastaava taloudellinen arvo yhtiölle. Lausunnon antajan täytyy olla joko KHT- tai HTM tilintarkastaja tai KHT- tai HTM- yhteisö. (Lakari & Engblom 2012, 154)

Kun henkilöyhtiön yhtiömiehet ovat allekirjoittaneet edellä mainitun sopimuksen, yhtiömiesten täytyy pitää yhtiökokoukselle kuuluvat vaalit, jossa yhtiölle valitaan hallitus ja tarvittaessa tilintarkastajat. Toisaalta hallitus ja tilintarkastajat voidaan

määrittää myös yhtiömuodon muutosta koskevassa sopimuksessa, jolloin erillistä valintakokousta ei tarvita. (Lakari & Engblom 2012, 154-155)

Henkilöyhtiön muuttaminen osakeyhtiöksi ei poista henkilöyhtiön aikaisista veloista johtuvia vastuita osakeyhtiön osakkailta. Vaikka velat periaatteessa periytyvät henkilöyhtiöltä osakeyhtiölle, niin viime kädessä velat jäävät osakkaiden vastuulle ja ajankohtaistuvat, jos osakeyhtiö ei selviä niistä. Toisaalta yhtiömuodon muutos helpottaa sijoittajien ja uusien osakkaiden saamista, koska heidän velkavastuunsa on vain yhtiöön sijoitettava panos, ellei toisin sovita. (Lakari & Engblom 2012, 155)

3.3 Osakeyhtiön yhtiömuodon muutokset

Osakeyhtiötä ei ole mahdollista muuttaa toiseen yhtiömuotoon ilman erillisiä veroseuraamuksia vaan muutoksen tapahtuessa osakeyhtiön katsotaan purkautuvan. Poistot käyttöomaisuudesta palautuvat ja arvonnousut realisoituvat tuloon, tämän lisäksi mahdolliset varaukset purkautuvat. (Tomperi 2013, 143)

Kuitenkaan osakeyhtiö ei yhtiömuodollisesti purkaudu muutettaessa vaan esimerkiksi henkilöyhtiöksi muuttaessaan säilyy yrityksellä sama Y-tunnus. Käytännössä on erilaisista vastuu- ja vahingonkorvaussäännöksistä ja periaatteista johtuen perusteltua päättää osakeyhtiön tilikausi muutoksesta johtuvaan rekisteröintihetkeen. Tämän kaltaisen päätöksen seurauksena ei tehdä osakeyhtiössä muuten tavanomaista varojenjakopäätöstä. (Lakari & Engblom 2012, 158)

Osakeyhtiö voidaan muuttaa osakeyhtiölaissa säädetyin keinoin osuuskunnaksi, avoimeksi yhtiöksi, kommandiittiyhtiöksi tai toiminimeksi. Osakeyhtiön muuttaessa yhtiömuotoaan se purkautuu. Yhtiön purkautuminen hoidetaan selvitysmenettelyn kautta, jossa maksetaan yhtiön velat pois ja jaetaan jäljelle jäänyt omaisuus osakkeenomistajille osakkeidensa suhteessa. Osakeyhtiön poistaminen kaupparekisteristä tapahtuu purkautumisen jälkeen. (Kyläkallio 2013, 109-111)

Osakeyhtiössä ollessa vain yksi osakkeiden omistaja hän voi muuttaa osakeyhtiönsä toiminimeksi. Jos osakeyhtiössä on vähintään kaksi osakkeenomistajaa he voivat yksimielisellä päätöksellä muuttaa osakeyhtiönsä joko avoimeksi yhtiöksi

tai kommandiittiyhtiöksi, jolloin heistä tulee henkilöyhtiön yhtiömiehiä. Halutesaan muuttaa osakeyhtiön osuuskunnaksi vaaditaan osakeyhtiössä olevan vähintään kolme osakkeiden omistajaa. (verohallinto 2015a)

3.3.1 Osakeyhtiön muutos toiminimeksi

Osakeyhtiössä voi olla vain yksi osakkeenomistaja, kun sitä muutetaan toiminimeksi, joka sitten jatkaa toiminimen alla harjoittamaansa liiketoimintaa. Toisin kuin henkilöyhtiöillä Y- tunnus ei siirry toiminimelle vaan aloittaessaan toiminnan toiminimen alla tarvitaan uusi Y-tunnus. (Lakari & Engblom 2012, 160-161)

Yritysmuodon rekisteröinnin jälkeen varat, vastuut ja velat siirtyvät suoraan toiminimenä yksityistä elinkeinotoimintaa harjoittavalle. Mahdolliset velat ja saamiset omistajilta kuittaantuvat rekisteröintihetkellä. Toiminimi voi kirjata varat ja velat käyvillä arvoilla toiminimensä avaavaan taseeseen. (Lakari & Engblom 2012, 161)

3.3.2 Toiminimeksi muuttamisen veroseuraamukset

Verotuksellisesti tarkasteltaessa osakeyhtiö katsotaan lopulliseksi yhtiömuodoksi, joten osakeyhtiön täytyy purkautua ennen kuin se voidaan vaihtaa toiminimeksi. Osakeyhtiön täytyy tehdä veroilmoitus muutoksen rekisteröintipäivään asti, mutta sen jälkeen verotus toimitetaan uuden yhtiömuodon mukaisesti. (Verohallinto 2015b)

Laskelmassa otetaan huomioon osakeyhtiön kaikki omaisuuserät ja näiden seurauksena nähdään tuliko yhtiölle purkautuvaa voittoa vai tappiota. Mahdollinen voitto katsotaan verotuksellisesti viimeisen verovuoden tuloksi. Osakkeiden katsotaan vaihtuvan omaisuuseriin purkautuvasta yhtiöstä ja kuten muukin omaisuus nämä osakkeet arvotetaan käypiin arvoihin. Tämän lisäksi osakeyhtiön aikaiset vahvistetut tappiot sekä käyttämättömät verohyvitykset eivät siirry uuden yhtiömuodon mukaan. (verohallinto 2015b)

Osakeyhtiön purkautuessa sen omaisuuserät arvotetaan käypiin arvoihin, joista vähennetään verotuksessa poistamattomat hankintamenot. Tämän lisäksi vähennetään omaisuuseriin kohdistuneet velat sekä mahdolliset yhtiön velat, tämän jälkeen arvomuutokset aiempiin kirjanpitoarvoihin realisoituvat verotuksessa. Usein nämä yhtiöiden kirjanpitoarvot ovat alempia kuin reaaliset arvot, joten purkautumisesta seuraa veroseuraamuksia. Laskelmasta selviää muodostuuko yhtiölle verotettavaa tuloa vai syntykö tappiota. Mahdollinen voitto-osuus verotetaan purkautuvan yhtiön tulona viimeisen verovuoden osalta. (verohallinto 2015b)

3.3.3 Osakeyhtiön muutos henkilöyhtiöksi

Osakeyhtiötä muutettaessa se ei purkaudu yhtiöoikeudellisesti, vaan henkilöyhtiöllä säilyy osakeyhtiön sama Y- tunnus. Osakeyhtiön muutoksen henkilöyhtiöksi täytyy olla yksimielinen ja samalla siihen täytyy saada mahdollisten eritasoisten osakkeiden omistajien hyväksyntä myös. Yritysmuodon rekisteröintiajankohdan mukaisesti kaikkien osakeyhtiön osakkaiden täytyy tulla avoimeen yhtiöön tai kommandiittiyhtiöön osakkaiksi, kommandiittiyhtiössä osa voi olla äänettömiä yhtiömiehiä. (Lakari & Engblom 2012, 158-159)

Yhtiömuotoa muutettaessa täytyy päätöksestä ilmoittaa kuukauden kuluessa ja tämän lisäksi haettava kaupparekisteriltä kuulutusta velkojille. Yhtiömuodon muutoksessa henkilöyhtiöksi sovellettava velkojienkuulemismenettely kestää yleensä 3,5 kuukautta. Kaupparekisterin on hyväksyttävä ja rekisteröitävä yhtiömuodon muutos, kunhan velkojat eivät ole vastustaneet muutosta tai velkoja on saanut tuomioistuimen määräämän maksun tai turvaavan takuun saatavastaan. (Lakari & Engblom 2012, 159)

Uuden henkilöyhtiön osakkaat voivat sopia kohtuullisen vapaamuotoisesti muodostettavan yhtiön yhtiösopimuksen sisällöstä. Kuitenkin kaupparekisteri edellyttää joitakin vähimmäisehtoja, jotka ovat pääosin samat kuin toiminimeä muutettaessa henkilöyhtiöksi. Kaupparekisterin vähimmäisvaatimukset ovat seuraavia:

- Yhtiön nimi
- Kunta, josta yhtiön toimintaa johdetaan

- Toimiala
- Yhtiömiesten mahdolliset yksilöintitiedot
- Kommandiittiyhtiössä äänettömät ja vastuunalaiset yhtiömiehet eroteltuina
- Äänettömän yhtiömiehen panos euromääräisesti kommandiittiyhtiössä (Lakari & Engblom 2012, 151-160)

Osakeyhtiötä muutettaessa avoimeen yhtiöön tai kommandiittiyhtiöön lain mukaisesti kyseessä katsotaan olevan kyseessä yhtiöpanoksen maksaminen uuteen henkilöyhtiöön. Osakeyhtiön katsotaan tuloverotuksellisesti purkautuvan yhtiömuodon muuttuessa, jolloin ei katsota apportin kirjaamisesta käypään arvoon olevan kirjanpidollisia esteitä. (Lakari & Engblom 2012, 159)

Yhtiömiesten panosten katsotaan olevan maksetut, kun osakeyhtiön velat, varat ja vastuut siirtyvät yhtiöpanoksen muodossa henkilöyhtiöön. Kommandiittiyhtiössä äänettömän yhtiömiehen täytyy suorittaa omaisuuspanos henkilöyhtiöön. Äänettömän yhtiömiehen panos kannattaa arvioida huolellisesti, että se ei ylitä kommandiittiyhtiön käyväksi arvoksi kirjattua arvoa. Tämän tapahtuessa yhtiömiestä joutuisi yhtiöoikeudellisesti katsoen velvolliseksi täyttämään panoksen ja maksetun panoksen erotuksen. (Lakari & Engblom 2012, 160)

3.3.4 Verotukselliset seuraamukset osakeyhtiön muutoksessa henkilöyhtiöksi

Verotuksellisesti osakeyhtiön katsotaan olevan lopullinen yhtiömuoto, joten sen muutoksesta ei selviä ilman veroseuraamuksia. Osakeyhtiön muuttaminen toiseen yritysmuotoon johtaa osakeyhtiön purkautumiseen verotuksellisesti. Rekisteröintipäivään asti annetaan veroilmoitus osakeyhtiöstä, mutta sen jälkeiseltä ajalta uuden yhtiömuodon mukaisesti. (verohallinto 2015b)

Osakeyhtiön purkautuessa sen omaisuserät arvotetaan käypiin arvoihin, joista sitten vähennetään näiden omaisuserien verotuksessa vielä poistamattomat hankintamenot. Tämän lisäksi yhtiön velat vähennetään, tässä yhteydessä katsotaan arvonmuutosten realisoituvan aiempiin kirjanpitoarvoihin verotuksessa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yhtiölle tulee veroseuraamuksia, kun yhtiön kirjan-

pitoarvot ovat alhaisempia kuin käyvät arvot, joten purkautumisesta katsotaan tulevan veroseuraamuksia. (verohallinto 2015b)

Laskelmassa on otettava huomioon kaikki omaisuuserät. Tämän seurauksena tarkastellaan tuliko purkautuvalle yhtiölle voittoa vai tappiota, mahdollinen voitto katsotaan purkautuvan yhtiön viimeisen verovuoden tuloksi. Osakkeiden katsotaan vaihtuvan omaisuuseriin purkautuvasta yhtiöstä. Nämä osat arvoetaan myös käypiin arvoihin. Yhtiön mahdolliset vahvistetut tappiot sekä käyttämättömät verohyvitykset eivät siirry uuden yhtiömuodon mukaan. (verohallinto 2015b)

Purkautumisen katsotaan olevan varainsiirtoveron alainen luovutus, jos purkautumisen yhteydessä yhtiön varoihin kuuluu joko kiinteistöjä tai kotimaisia arvopapereita. Näiden osalta veroprosentit ovat kiinteistöjen osalta 4 prosenttia sekä osakkeiden osalta 1,6 prosenttia. Kuitenkin verosuunnittelulla nämä voidaan saada jopa nolnaan prosenttiin. (Karsio ym. 2012, 242)

3.4 Osuuskunnan yhtiömuodon muutos

Osuuskunta on mahdollista muuttaa toiseksi yhtiömuodoksi. Yhden jäsenen osuuskunta voi muuttaa yhtiömuotonsa toiminimeksi. Vähintään kahden jäsenen osuuskunta voi muuttaa yhtiömuotonsa joko avoimeksi yhtiöksi tai kommandiittiyhtiöksi, kunhan jäsenistä tulee uuteen henkilöyhtiöön yhtiömiehiä. Osuuskunta voidaan muuttaa osakeyhtiöksi, kunhan sen jäsenet ja muut osuuskunnan omistajat merkitsevät osakeyhtiön kaikki osakkeet. (Osuuskuntalaki; 14.6.2013/421 22 luku 1§)

Osuuskunta voidaan muuttaa ainoastaan osakeyhtiöksi ilman veroseuraamuksia. Osuuskunta voidaan siis muuttaa osakeyhtiöksi ilman purkautumista, mutta henkilöyhtiöksi tai toiminimeksi muutettaessa se purkautuu verotuksellisesti. Osuuskuntaa muutettaessa osakeyhtiöksi sen jäsenistö muuttuu osakkeidenomistajiksi. Osuuskunnan toimielimet lakkaavat ja niiden tilalle tulee osakeyhtiön toimielimet. (verohallinto 2015b)

Osuuskuntaa muutettaessa osakeyhtiöksi on tärkeää huomioida, koska osakeyhtiö rekisteröidään kaupparekisteriin. Tällöin vaihtuu verotuksellisesti yhtiömuoto ja

ennen rekisteröintiä verotetaan vanhan yhtiömuodon mukaisesti, kun rekisteröinnin jälkeen taas uuden yhtiömuodon mukaisesti. Muutosvuoden verotus on siis jaettuna kahden erillisen yhtiön erilliseen verotukseen. (verohallinto 2015b)

4 VEROTUKSEN TUTKIMINEN

Opinnäytetyön empiirisessä osuudessa on tarkoituksena tutkia, mikä yhtiömuoto olisi verotuksellisesti paras vaihtoehto yrittäjälle. Lopulliseen tarkasteluun ja pohdintaan otetaan toki huomioon eri näkökulmia, koska aina verotuksellisesti paras yhtiömuoto ei välttämättä ole helpoin yhtiömuoto yrittäjälle. Kuitenkin prioriteetti on laskea verotuksellisesti paras vaihtoehto ja maksimoida siten yrittäjän voitto.

Tarkastelussa on mukana eri yhtiömuotoja, mutta kaikille on yhteistä se, että ne tekevät voittoa. Tappiollisesta tuloksesta ei ole oikein mahdollista laskea verotuksellisia arvoja. Olettaisin, että aika usein on yrittäjä osannut valita jo valmiiksi oikean yhtiömuodon verotuksellisesti, jos kuitenkin näin ei ole teen laskelmat toisella yhtiömuodolla, jolla heitä verotettaisiin vähemmän.

Verotukselliset arviot on tarkoitus laskea ja esittää taulukon muodossa, josta on helppo katsoa eri tulokset. Tämä helpottaa eri yritysmuotojen ja voittojen välistä vertailua sekä antaa mahdollisuuden syvempiin tarkasteluihin.

Verotuksellisesti saatavissa arvoissa käytetään samaa kunnallisveroprosenttia, joka on 21 sekä kirkollisveroprosenttia, joka on 1. Tämä helpottaa laskemista sekä tekee tuloksista yhteismitallisia. Olen myös ottanut yhteisöveron huomioon laskelmissa yhteisöjen kohdalla ja pidänkin sitä enemmän omistajan kuin yhtiön verottamisena. Tämän lisäksi teen joitain oletuksia, esimerkiksi osakkeiden määrästä, ja muista omistussuhteista. Tämän lisäksi oletamus on yleensä se, että omistajille ei ole maksettu muuten palkkaa, vuokraa tai korkoa. Ilmoitetut luvut ovat aina tuhansina, esim 9,751 on 9 751€.

4.1 Verotuksellisia arvoja

Olen valinnut yhteensä kuusi yritystä tähän tutkimukseen. Olen myös esittänyt niistä tiedot, joita tarvitaan verotuksellisten arvojen sekä käteen jäävän palkan laskemiseen. Tarkoituksena on pitää rakenne ja muoto yksinkertaisena, josta on helppo nähdä laskelmissa käytetyt luvut sekä niistä saadut tulokset.

YRITYS 1

Tulos: 36,5

Palkat 97

Tase varat 47,7

Tase velat 24,2

Yhtiömuoto	verot	käteen jäävä palkka	kokonaisverorasitus	muuta erityistä
Toiminimi	9,751	26,749	26,72%	-
Avoin Yhtiö	4,44	13,81	24,31%	omistus 50-50
Ky äänellinen	7,938	23,087	25,58%	omistaa 85%
Ky äänetön	1,110	4,365	20,27%	omistaa 15%
Osakeyhtiö	12,234	24,266	33,52%	yksi omistaja

Yritys 1 kohdalla edullisin vaihtoehto oli 20 prosentin pääomaosuuden mukaisesti laskeminen ja taulukosta näkee sen olevan myös edullisin vaihtoehto. Osakeyhtiön verotus on epäedullisin, koska siihen kohdistuu kaksoisverotus ja nykyisellä tulotasolla huojennukset eivät onnistu sitä poistamaan sekä yrityksen matemaattinen arvo osakeyhtiönä jää kohtuullisen matalaksi.

Rajatapauksissa verotuksellisesti etua voisi löytyä siitä, että osakeyhtiö ja henkilöyhtiöt voivat maksaa yrittäjilleen rahaa muullakin tavalla kuin pelkän voiton osalta. Tässä tapauksessa yritys on maksanut palkkoja ulos melko paljon, joista kuitenkin omistaja ei ole oletettavasti saanut yhtään. Osakeyhtiön kohdalla mukaan on otettu huomioon yhteisöveron vaikutus.

Henkilöyhtiöinä verottaminen olisi keveintä, mutta ongelma olisi sopivan yhtiöparin löytäminen. Toisaalta myös tulotason lievä putoaminen voisi vaikuttaa päätök-

seen. Mielestäni tässä tapauksessa yrittäjä on valinnut oikean yhtiömuodon eli toiminimen itselleen ja itse en lähtisi sitä tässä tapauksessa muuttamaan.

YRITYS 2

Tulos 87,9

Palkat 64,5

Tase varat 206,5

Tase velat 110,9

Yhtiömuoto	verot	käteen jäävä palkka	kokonaisverorasitus	muuta erityistä
Toiminimi	29,901	57,999	34,02%	-
Avoim yhtiö	12,602	31,348	28,67%	omistus 50-50
Osakeyhtiö	14,754	29,196	33,57%	omistus 50-50
Osuuskunta	15,859	28,091	36,08%	omistus 50-50

Yritys 2:n tapauksessa näkee kaksoisverotuksen ongelman ja verotuksen kireyden osakeyhtiön ja osuuskunnan kohdalla. Osuuskunnan osuus on laskettu kokonaisuutena pääomatuloverotuksen mukaisesti. Verotus nousee molemmissa yhteisöissä useamman prosentin ylöspäin ja tämä johtuu kaksoisverotuksen vaikutuksesta ja vaikka tulos oli mielestäni kohtuullinen. Ongelma on silti olemassa ja tällä tulotasolla ja nettovarallisuudella ei saada tarpeeksi hyötyä.

Mielestäni on yllättävää se, että avoimen yhtiön verotus on selvästi keveintä omistuksen mennessä tasan. Erot ovat mielestäni aika radikaaleja, varsinkin osuuskuntaan nähden, johon tulee melkein kymmenen prosenttiyksikön nousu sekä käteen jää selvästi vähemmän rahaa yhteisöjen osalta.

Olettamus tässä laskelmassa on se, että yhtiön omistajille ei ole jaettu palkkaa, vaikka se olisikin mahdollista kaikissa muissa paitsi toiminimen osalta. Myös omistajuus on jaettu tasan, koska se antaa laskelmille yhteismitallisuuden ja teen sillä tavalla muissakin tapauksissa. Positiivinen asia on myös se, että myös tällä kertaa yrittäjät ovat valinneet itselleen oikean yhtiömuodon. Toisaalta verotus olisi voinut muuttua johonkin suuntaan muuttamalla omistusosuuksia.

YRITYS 3

Tulos 57,3

Palkat 0

Tase varat 27,71

Tase velat 5,7

Yhtiömuoto	verot	käteen jäävä palkka	kokonaisverorasitus	muuta erityistä
Toiminimi	19,694	37,606	34,37%	0% pääoma
Ky äänellinen	15,450	33,255	31,72%	85% omistus
Ky äänetön	1,944	6,651	22,61%	15% omistus
Osakeyhtiö 1	17,285	31,420	35,49%	85% omistus
Osakeyhtiö 2	2,862	5,732	33,30%	15% omistus

Yrityksen numero 3 tulos on kohtuullisen hyvä, mutta nettovarallisuuden ja oman pääoman määrä on matala. Nykyisellä omistussuhteiden jakautumisella sijoittajan saaminen on halvempaa kommandiitti-yhtiönä kuin osakeyhtiön muotoisena. Itse pidän tätä jopa hieman yllättävänä tuloksena, koska tietynlainen mielikuva osakeyhtiön edullisuudesta on ainakin itselleni ollut. Toisaalta tämä osoittaa vain sitä,

että jo ennen yhteisöveron laskua osakeyhtiön verotus on suosinut isompia ja rikkaampia osakeyhtiöitä ja tällä yhteisöveron laskulla asia on edelleen niin, vaikka se periaatteessa hyödyttää myös pienemmällä pääomalla toimivia.

Tälläkin kertaa omistajat ovat osanneet valita oikean yhtiömuodon verotuksellisesti ja jopa selvällä marginaalilla, joten en suosittelisi vaihtoa. Mielestäni on positiivista, että omistajat ovat valinneet oikeita yhtiömuotoja, koska itselläni oli tietynlainen olettaus, että näin ei läheskään aina olisi. Olettamusta lisäsi se, että oletin yhteisöjen verouudistuksen tekevän niistä kannattavamman, mutta se näyttää tällä hetkellä olevan lähinnä silmänlumetta.

YRITYS 4

Tulos 90

Palkat 306

Tase varat 354

Tase velat 83

Yhtiömuoto	verot	käteen jäävä palkka	kokonaisverorasitus	muuta erityistä
Toiminimi	27,143	62,857	30,2%	-
Osakeyhtiö	30,866	59,134	34,3%	yksi omistaja
Osuuskunta	33,192	56,808	36,88%	yksi omistaja
Avoin yhtiö	12,802	32,2	28,45%	omistus 50-50

Yritys 4 on ensimmäinen yritys, joka on valinnut ”väärän” yhtiömuodon eli osakeyhtiön itselleen. Toisaalta olettamuksena käytettiin yhden omistajan periaatetta, jolle kasautui koko tulo, jonka myötä verotus nousee kohtuullisen kireäksi. Useammalla omistajalla verotusta olisi voinut keventää, mutta toisaalta tulo olisi pienentynyt. Epäilen myös yhtiön varallisuuden olevan matalampi jollain toisella

yhtiöllä, osakeyhtiöllä kannattaa kasvattaa sitä, että pystyisi saamaan mahdollisimman kevyesti nostettua osinkoa ulos yrityksestään.

Mielestäni huomionarvoista on se, että vaikka yrityksen matemaattinen arvo on kohtuullisen iso ja siten verovapaa osinko paisuu, silti verouudistus on tehnyt tämän kokoisen osakeyhtiön verotuksesta kireämpään kuin se aiemmin oli. Kyseessä oleva yhtiö on kuitenkin jo melko iso sekä varallisuudeltaan että työntekijöiden määrältä, joiden määrä oli hieman alle 20.

Vaikka kyseinen yhtiö onkin ”valinnut väärän yhtiömuodon” en alkaisi sitä vaihtamaan, koska isohkon taseen takia yrittäjä joutuisi tulouttamaan sen ja joutuisi maksamaan aika isot verot. Olettaisin myös tämän kokoisen yhtiön hallitsemisen olevan helpompaa osakeyhtiön muodossa, koska yritys on kasvanut mielestäni melko isoksi, joten se voi tarvita tulevaisuudessa investointeihin pääomasijoituk-
sia.

YRITYS 5

Tulos 29

Palkat 168

Tase varat 287

Tase velat 197

Yhtiömuoto	verot	käteen jäävä palkka	kokonaisverorasitus	muuta erityistä
Toiminimi	8,63	20,374	29,75%	pääoma 20%
Toiminimi	7,50	21,497	25,87%	pääoma 10%
Osakeyhtiö	8,98	20,02	30,97%	yksi omistaja
Ky äänellinen	6,05	18,6	24,54%	85% omistus
Ky äänetön	1,024	3,33	23,55%	15% omistus

Kuten edellisessä tapauksessa niin myös yritys 5 tapauksessa on väärä yhtiömuoto verotukselliselta kannalta. Toisaalta isohkon taseen takia olettaisin osakeyhtiön olleen muuten oikea valinta, koska se sallii helpommin pääoman lisäykset ulkopuolisilta tahoilta sekä nostaa matemaattista arvoa, jota kautta voi saada hyvinä vuosina nostettua halvemmin osinkoja. En siis suosittelisi yhtiömuodon muutosta.

Kommandiittiyhtiötä voisinkin pitää potentiaalisena vaihtoehtona yhtiömuodoksi, mutta tässä tapauksessa osakeyhtiö täytyisi purkaa ensin, josta puolestaan tulisi valtavia lisäkuluja yrittäjälle. Kuten edellisen yrityksen kohdalla niin tämäkin laskelma osoittaa sen, että osakeyhtiönä toimiminen vaatii ison taseen sekä muutenkin isohkon yrityksen, että voi saada kaikki edut, mitä osakeyhtiö tarjoaa verotuksellisesti.

Osakeyhtiön ja miksei osuuskunnankin tuloa tunnutaan verotettavan rankimmin, joten mielestäni kaksi parasta tapaa pitää osakeyhtiötä olisi ohjata mahdolliset osinkotulot perheelleen tai vastaavasti sitä kautta saataville sijoittajille. Yrittäjän kannattaa melkein nostaa tämänkaltaisissa tilanteissa palkkana, koska tuloverot voidaan vähentää yhtiön verotuksessa.

YRITYS 6

Tulos 27

Palkat 8

Tase varat 41

Tase velat 14

Yhtiömuoto	verot	käteen jäävä palkka	kokonaisverorasitus	muuta erityistä
Toiminimi	6,736	20,264	24,95%	
Avoin yhtiö	3,205	10,295	23,74%	omistus 50-50

Osakeyhtiö	8,818	18,182	32,66%	yksi omistaja
Osuuskunta	9,621	17,379	35,63%	yksi omistaja

Yritys 6 verotus olisi matalinta toiminimenä, mutta heidän yhtiömuotonsa on osuuskunta. Toisaalta yritys on melko hiljattain perustettu, joten tässä tapauksessa osuuskunnan säädöksistä ei ole vielä voitu ottaa kaikkia hyötyjä irti ja näin käynee tulevaisuudessa.

Osuuskunnassa on mielestäni etuna se, että omistaja(t) voivat päättää halutessaan maksavatko yhtiöstä tuloksensa ulos ansio- vai pääomatulona. Näin yrittäjä pystyy jonkin verran hyötymään verotuksessa, toisaalta yhteisöveron ottaminen ensin päältä korottaa verorajaa aika ylös.

Itse olisin pohtinut yrityksen perustamista tässä tapauksessa joko toiminimenä tai useammalla omistajalla avoimena yhtiönä, jolloin toiminnan laajetessa tai tarvittaessa lisärahoitusta olisi helpompi vaihtaa yhtiömuotoa yhteisöön. Kuitenkin osuuskuntana aloittaessa en suosittelisi vaihtoa toiseen suuntaan sen takia, että yhtiö täytyisi ensin purkaa ja siitä seuraisi verotuksellisia sekä rahallisia kuluja, joita pyrimme nyt minimoimaan.

4.2 Yhtiömuotojen vaihtaminen

Laskelmista huomaa, että yrityksen verotuksen kannalta yritys4, yritys5 ja yritys6 ovat valinneet väärän yhtiömuodon nykyisillä olettamuksilla. Yritys1, yritys2 ja yritys3 ovat valinneet oikean yhtiömuodon nykyisillä omistusolettamuksilla, joten yritysten ei kannattaisi tehdä mitään muutoksia.

Mielestäni huomaa hyvin sen, että yrittäjien omistajat pohtivat muitakin asioita kuin pelkästään rahaa valitessaan yhtiömuodon. Rahallinen tulo lienee toki tärkein, minkä yrityksestä saa, mutta yhtiömuodolla voi myös minimoida omaa taloudellista riskiään ja saada mahdollisesti ulkopuolisia sijoittajia omaan yhtiöön.

Kuitenkin tarkemmassa tarkastelussa en suosittelisi yhtiömuodon muutosta kahdesta eri syystä. Ensimmäinen on se, että verotuksellisesti siitä seuraisi lähinnä kuluja yrittäjälle ja osakeyhtiön tai osuuskunnan purkaminen on aina hyvin pitkä prosessi ja nykyisillä omilla pääomilla se ei olisi mielestäni kovin kannattavaa tai järkevää. Menisi varmasti useampi vuosi, että yritys voisi päästä plussan puolella yhtiömuodon muutoksen jälkeen, kun olisi joutunut maksamaan yhtiön purkautumisesta seuranneet kulut. Toinen syy on se, että yritysten on helpompi hankkia ylimääräistä rahoitusta tarvittaessa ja pyrkiessään kasvamaan, jolloin osakeyhtiön yhtiömuoto on helpoin vaihtoehto.

Edellä mainittujen syiden lisäksi käytin myös yritysten laskelmissa melko yksinkertaista omistaja rakennetta, jolloin tulos olisi tullut korkeintaan kahdelle henkilölle. Tämä toki korottaa verotuksen alaisten tulojen määrää ja täten myös veroprosenttia. Kuitenkin pidin tätä parhaana vaihtoehtona, koska useamman omistajan vertailu esimerkiksi toiminimen kanssa olisi ollut vaikea saada yhteismitalliseksi.

Oman tutkimukseni otannalla verotuksellisesti edullisinta on joko pysyä toiminimenä tai henkilöyhtiönä pitkän aikaa. Verotukselliset hyödyt osakeyhtiönä tai osuuskuntana vaativat melko ison oman pääoman tai isot tuotot yhtiöstä ja niihin pääsee melko harva yhtiö käsiksi. Myös yhtiömuodon vaihtaminen toiminimestä tai henkilöyhtiöstä yhteisöihin on paljon helpompaa ja verotuksellisesti kevyempää kuin yhtiömuodon muuttaminen yhteisöistä toiminimeksi tai henkilöyhtiöiksi.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA TULOKSIEN ANALYSOINTI

Tuloksista ja laskelmista näki sen, että yhteisöjä verotetaan rankimmin. Oletuksena oli ennen laskelmia, että osakeyhtiö ja myös osuuskunta olisivat parhaat yhtiömuodot verotuksellisesti yrittäjälle. Näin ei kuitenkaan ollut ja pidän sitä hieman yllättävänä. Toisaalta käytin aika yksinkertaisia omistussuhteita yrityksillä, joten erilaisilla omistuspohjilla olisi mahdollisesti joku voinut hyötyä verotuksellisesti osakeyhtiöstä.

Verotuksellisesti keveimmät yhtiöt olivat jokaisessa tapauksessa toiminimi tai henkilöyhtiöt. Toiminimi oli toki joissain kohdissa hieman kovemmin verotettu kuin osakeyhtiö, koska omistus oli jakautunut osakeyhtiössä, jolloin verorasitus alenee. Olin yllättänyt tuloksista, että toiminimi ja henkilöyhtiöt olivat lopulta keveimmin verotettavat omalla otannallani.

Olettamuksena oli etukäteen se, että osakeyhtiö olisi keveimmin verotettava, kun päästään tietyn rajan yli. Sitä en kuitenkaan tiennyt, että raja karkaa hyvinkin korkeaksi ja yksikään valitsemastani yrityksistä ei ylitä sitä. Matemaattisen täytyisi lähennellä miljoonaa euroa, että jotain hyötyä saisi irti nykyisellä järjestelmällä.

Kaikki valitut yhtiöt olivat eri toimialoilta ja toimialat kattoivat laajasti eri vaihtoehtoja sekä pienempiä ja isompia yrityksiä henkilömääriltään. Silti yhdessäkään tapauksessa osakeyhtiö ei ollut edullisin vaihtoehto yhdelle yrittäjälle, joka mielestäni kertoo lähinnä siitä, että verouudistus hyödytti vain aivan isoimpia yrityksiä, vaikka kansantalouden kannalta pitäisi olla jopa toisinpäin ja etenkin tällaisella taloudellisella yleistilanteella. Pienemmille yrittäjille ja yrityksille annetaan lähinnä keppiä porkkanan sijaan ja keskitytään liikaa isojen yhtiöiden etujen suosimiseen, vaikka lopulta pk-yritykset ovat hyvin suuri työllistävä voimavara Suomessa.

Yrityksen verotuksessa pelataan aika paljon sillä, että kuinka paljon saa kasvatettua nettovarallisuuttaan ja tätä kautta saa jaettua osuuksia pääoma- ja ansiotuloverotuksen kesken. Tämän takia yritystä perustettaessa kannattaa pyrkiä säilyttämään

mään hyvä pääoma osuus ja voittojen tullessa vaikka jättää niitä säästöön omaan pääomaan ja kasvattaa siten oman taseensa arvoa.

Olen jakanut johtopäätökset kahteen erilaiseen näkökulmaan, ne ovat mielestäni eri suunnista tarkasteltavissa. Ensimmäinen näkökulma keskittyy omistajan vinkkelistä tarkasteluun eli verotuksellisiin asioihin sekä asioihin, joihin hän voi vaikuttaa eli yhtiömuotoon sekä miten ottaa yhtiöstä palkkaansa. Toinen näkökulma on poliittinen eli siitä, miten yrittäjät lopulta ovat ylhäältä annettujen määräysten varassa ja maksavat veroja. Molemmat liittyvät verotukseen omilta kanteiltaan merkittävästi, joskin erilaisista syistä ja näkökulmista.

5.1 Omistajan näkökulma

Laskelmien tuloksista oli nähtävissä, että suurimman osan yrityksistä kannattaisi toimia joko toiminimenä tai henkilöyhtiönä hyötyäkseen verotuksellisesti ja osakeyhtiö sekä osuuskunta ovat lähinnä isompien ja paljon pääomaa vaativien alojen ja yhtiöiden etuoikeus. Mielestäni ihan hyvä polku yrittäjälle, olisi lähteä liikkeelle toiminimenä tai henkilöyhtiönä ja ehkä yrityksen kasvaessa tai tarvittaessa lisärahoitusta voisi harkita osakeyhtiöksi muuttamista.

Nykyisellään verojärjestelmä suosii omalla tavallaan pääomaa vaativia aloja, koska tulojen kasvaessa pääomatuloverotus on kevyempi kuin ansiotuloverotus. Tämä ajaa mielestäni yrittäjiä jollain tavalla eriarvoiseen asemaan verratessa esimerkiksi palvelualoilla toimivia ja mahdollisesti teollisuudessa tai vastaavilla aloilla, joilla vaaditaan pääomasijoituksia alkuun pääsemiseksi.

Yhtiömuodon sisällä verotuksella ei voi kovin paljon vaikuttaa tai etsiä itselleen hyötyä. Toiminimessä voi itse valita pääomaosuuden, mutta sen avulla harvemmin hyötyy kovin isosti ja tämän lisäksi usein oletuksena oleva 20 prosentin osuus on valmiiksi oikea. Osuuskunta on myös ihan hyvä, koska siinä voi valita ottaako tuloksensa ulos ansiotulona vai pääomatulona, tämä antaa hieman pelivaraa ja yrittäjälle mahdollisuuksia laskea kumpi on itselle parempi vaihtoehto.

Toiminimeä lukuun ottamatta muissa yhtiömuodoissa omistajille voidaan maksaa palkkaa, joka on mielestäni melkein paras vaihtoehto varsinkin oman otannan tu-

lotason yrityksissä. Palkkaa maksaessa ylijäävän osuuden voisi sijoittaa esimerkiksi yhtiön toimintaan, jolloin oma pääoma kasvaa ja ehkä sitä kautta hyötyy hyvänä vuonna tuloksestaan. Osakeyhtiössä on myös mahdollista käyttää sijoitetun vapaan pääoman rahastoa, jos ei halua jakaa kerralla kaikkea rahaansa ulos yhtiöstä.

Toisaalta yrittäjä voi myös pelata omistusjärjestelyillä, esimerkiksi siten, että perheelle maksetaan yhtiön tulos ulos osinkoina ja yrittäjä itse maksaa itselleen palkkaa, jolloin verotusta on voitu hajauttaa esimerkiksi perheen kesken, jolloin ansiotuloverotus pysyy kevyempänä.

Suomessa on jostain syystä vallalla käsitys, että yrittäjät eläisivät jotenkin herroiksi jo pienillä tuloilla, koska niitä verotetaan niin vähän. Totuus on kuitenkin se, että yrittäjiä verotetaan melkein jopa kovemmin kuin palkansaajaa, koska hänen täytyy tuosta palkastaan verojen lisäksi maksaa kaikki eläke- ja muut lisämaksut (sama asia toki ansiotyössä, mutta työnantaja tilittää ne). Yrittäjällä on mahdollisuus isompiin tuloihin kuin palkansaajalla, jos yritys menestyy, läheskään aina ei kuitenkaan näin käy.

Yrittäjäriski on suuri vaikuttava tekijä myös yhtiömuotoa valitessa ja ehkä vähemmän riskihalukkaat valitsevat osuuskunnan tai osakeyhtiön, koska sen kanssa ei aina suoranaisesti joudu henkilökohtaiseen vastuuseen yhtiön veloista. Tämä antaa mielestäni tietynlaista turvaa kehittää yritystään hieman rauhallisemmin, koska yritys on ensisijaisesti vastuussa yhtiön rahaliikenteestä, vaikka se lopulta saattaakin kaatua yrittäjän kontolle.

Mielestäni Suomessa olisi järkevää lähteä rakentamaan yritystään pitkällä tähtäimellä joko toiminimen tai henkilöyhtiön kautta. Tällöin verotus pysyisi mahdollisen kasvuajan matalampana ja ei olisi pakko vaihtaa yhtiötä. Yhtiön kasvaessa olisi sitten mahdollista kerätä pääomaa esimerkiksi osakeannilla tai muuten myydä yhtiönsä osakkeita ja yhtiöittää toiminta. Tämän kautta sitten olisi helpompaa saada mahdollisesti alemmalla verotasolla osinkoja yhtiöstään. Tokihan tällaisen yrityspolun rakentaminen veisi kauan, mutta mielestäni minimoisi yrittäjän riskejä ja antaisi mahdollisuuden hyötyä verotuksellisesti.

5.2 Poliittinen näkökulma

Mielestäni 2014 tehty yhteisöjen verouudistus on siinä mielessä epäonnistunut, että se verottaa yhä kovemmin osakeyhtiöitä. Julkiset osakeyhtiöt puolestaan pääsevät helpommalla verotuksella, joka kai lopulta oli ajatuksenakin, mutta pidän sitä silti vääränä keinona yrittää hankkia Suomeen lisää kansainvälisesti toimivia suuryrityksiä. Mielestäni on naiivia ajatella, että muutaman prosenttiyksikön lasku yhteisöverossa tekisi isoa eroa ja toisi radikaalisti lisää suuria yrityksiä Suomeen.

Verotusta tullaan siirtämään jatkossa yhä enemmän osinkojen lopullisen saajan verotuksen suuntaan ja tämä taas lisää painetta nostaa sitä veroa samaa vauhtia kun yhteisövero laskee. Tästä taas päästään siihen, että lopulta yrittäjät maksavat enemmän veroja, koska valitsivat osakeyhtiön muodon ja heidän tuotonsa pieneenee. Kuitenkin Suomessa on jo pidemmän aikaa ollut ainakin hiljaista halua vähentää osakeyhtiöiden määrää, koska niitä alkaa olla paljon ja todella moni on niistä yhden henkilön osakeyhtiönä, verotuksellisesti suosittaisiin siten toiminimeä ja henkilöyhtiötä.

Toisaalta tämän uudistuksen suunta voidaan nähdä myös siten, että Suomessa ollaan menossa kohti sellaista yhtiömuotojen kakofoniaa, jossa on jäljellä enää toiminimi sekä osakeyhtiö tai pelkästään yksin osakeyhtiön tyyppinen ratkaisu. Tokihan tämä olisi helpoin ratkaisu pitkällä jännteellä, että olisi yksi verotettava yhtiömuoto, mutta mahdotonta sanoa millä aikataululla tällainen ratkaisu saataisiin.

Mielestäni on myös nähtävissä sellainen, että pienempien yritysten halutaankin mieluummin olevan joko toiminimi tai jompikumpi henkilöyhtiöistä. Osakeyhtiönä toimiminen kuitenkin vaatii aika paljon erilaisia päättäviä elimiä ja muita ylimääräisiä toimenpiteitä, joita ei joudu tekemään muilla yhtiömuodoilla. Suomessa voisi myös ajatella olevan liikaa pieniä osakeyhtiöitä, joten jatkossa niiden olisi toivottavaa olevan joko toiminimenä tai henkilöyhtiönä. Mielestäni nykyinen verotusmalli pyrkii vähentämään osakeyhtiöiden perustamisesta ja se jätetään lähinnä isoille yrityksille.

Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa itse suosisin kevyempää verotusta yrittäjille tai ainakin jonkinlaisten etujen lisäämistä, koska he työllistävät ihmisiä. Kun taloudessa menee kovaa, jolloin on mielestäni oikeinkin kiristää hieman veroruuvia, kun taas heikosti mennessä sitä kannattaa löysätä.

Suomen yritysverotus on melko monimutkainen tällä hetkellä ja välttämättä edes kaikki asiantuntijat eivät ole varmoja, miten joku asia menee. Osakeyhtiön verotus on kaikkein epäselvin, koska siinä täytyy ottaa monta asiaa huomioon ja tämän lisäksi jaetaan vielä erilaisiin rajoihin ja niissä prosentteihin, joiden jälkeen vasta saadaan laskea verotuksellisia arvoja.

5.3 Validiteetti ja reliabiliteetti

Mielestäni opinnäytetyön validiteetti on hyvä, joskin joitain ongelmia siinä on otannan suhteen. Opinnäytetyön teema oli tutkia, mikä yhtiömuoto on verotuksellisesti paras yrittäjän näkökulmasta ja olen saanut siihen hyviä ja oikeita tuloksia sekä jonkin verran dataa eri laskelmien avulla. Otannan kokoa ei olisi mielestäni ollut mielekästä lisätä, mutta ehkä olisin voinut ottaa ihan ylimmästä tuloluokasta esimerkin, jolloin olisi saatu myös isompi skaala. Toisaalta nykyiselläkin valitsemani skaala kattaa suuren osan suomalaisten tuloluokista ja toisaalta mielestäni antaa hyvän kuvan pk-yritysten tulotasosta ja verotuksesta.

Mielestäni tutkimuksen reliabiliteetti on hyvä, koska samoilla numeroilla laskeamalla voidaan saada samat tulokset. Tutkimuksen tulokset olisivat siis nykyisellä verotuksella samanlaiset ja pysyvätkin sellaisena niin kauan, kunnes verotusta muutetaan johonkin suuntaan. Tutkimus on myös helposti toistettavissa nykyisellä teoriapohjalla sekä mahdollisesti erilaisilla luvuilla.

Kokonaisuudessaan itse olen tyytyväinen tutkimukseni validiteettiin ja reliabiliteettiin. Toki kuten mainitsin validiteetin osuudesta joitain muutoksia, olisin voinut tehdä saadakseni isomman hajonnan tuloksiini, mutta en silti kokenut, että se olisi ajanut tutkimukseni alkuperäistä tutkimusongelmaa. Sain vastauksen tutkimuskysymyksiini sekä pidän itse tutkimustani helposti toistettavana, joten tutkimuksen voidaan sanoa olleen validi ja reliabiliteetiltaan hyvä.

5.4 Jatkotutkimusehdotukset

Eräs indikaattori tämän tutkimuksen käynnistämiseen oli se, että Suomen verotus muuttui hieman vuoden 2014 alussa osakeyhtiön kannalta. Tästä olisi mielestäni helppo pohtia uutta tutkimusta, kumpi verotuksista on lopulta kevyempää ja missä menee raja. Omassa tutkimuksessani suurin tulos oli yrityksellä 2, joka ei vielä riittänyt siihen, että osakeyhtiön verotus olisi ollut paras vaihtoehto, joten missä asti se raja menee? Tämän lisäksi pelkästään vertailu vanhan ja uuden verotuksen välillä olisi hyvä selvittää.

Verotus muuttuu melkein joka vuosi jollain tavalla, joko kunnallisveroprosentti vaihtuu tai ansiotuloverotus kiristyy tai kevenee, joten näistä voisi löytää jopa jatkuvan tutkimuksen aiheet. Suomen verotuksen seuraaminen pidemmällä aikavälillä sekä verotuksen suunnan kehittyminen olisi mielestäni hyvä tutkimuksen aihe.

LÄHTEET

Tomperi, S. 2013 Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. 25. uudistettu painos. Sanoma Pro Oy Helsinki

Kukkonen, M. & Walden, R. 2014 Pk- yritysten verosuunnittelu 2 painos. Sanoma Pro Oy Helsinki

Mäkinen, L. 2014 Yrittäjän ja kirjanpitäjän vero-opas 1 painos. Yrityskirjat Oy

Niskakangas, H 2009 Johdatus Suomen verojärjestelmään 2 uudistettu painos. Sanoma Pro Oy

Villa, S, Ossa, J & Saarnilehto, A. 2007 Yritysmuodot toiminta, rahoitus ja verotus Talentum

Lakari, T. Engblom A. 2012. Käytännön sukupolven vaihdos yritys rakenteet ja verotus. uudistettu 2. painos. KHT Media Oy

Kyläkallio, K. 2013 Yritysjuridiikka Edita Publishing Oy

Karsio, T. Koila, T. Vartiainen, S. Äärilä, L. 2012 Yritystoiminnan uudelleen järjestäminen uudistettu 3 painos. KHT Media Oy

Patentti- ja rekisterihallitus verkkosivut. 2014. uutislistaus uudet yritysmuodot .viitattu 28.10.2014 . http://www.prh.fi/fi/uutislistaus/2014/P_2477.html

Patentti- ja rekisterihallitus verkkosivut. 2013. uutislistaus osuuskunnan perustamisen helpottaminen. Viitattu 9.11.2014. http://www.prh.fi/fi/uutislistaus/2013/P_885.html

Taloussuomen verkkosivut. 2014. Osinkoverotus 2014 viitattu 9.11.2014 <http://www.taloussuomi.fi/sijoitus/osinkoverotus-2014>

Yrittäjät.fi verkkosivut. 2014. Elinkeinoharjoittajan verotus. viitattu 2014 <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/verotjarahat/verotus/elinkeinonharjoittajanverotus/>

Verohallinnon verkkosivut. 2014 a. Liikkeen tai ammatinharjoittajan tuloverotus. Viitattu 18.11.2014 . http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ja_ammatinharjoittaja/Tuloverotus

Verohallinnon verkkosivut. 2014. Verohallinnon ansiotuloverotuksen progressiivisuuden taulukko. Viitattu 19.11.2014 [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Vuoden_2013_valtion_tuloveroasteikko\(25864](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Vuoden_2013_valtion_tuloveroasteikko(25864)

Patentti- ja rekisterihallituksen verkkosivut. 2014. Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä. Viitattu 10.11.2014. <http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html>

Patentti- ja rekisterihallitus verkkosivut. 2014. Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä. Viitattu 13.11.2014. <http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html>

Yrittäjät.fi verkkosivut. 2014. Toiminimi eli yksityinen elinkeinoharjoittaja. Viitattu 13.11.2014 <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/perustamistoimet/elinkeinoharjoittaja>

Lehtonen, J summarum.fi verkkosivut. 2014. Sopivin yritysmuoto. Viitattu 13.11.2014 <http://www.summarum.fi/sopivin-yritysmuoto/>

Suutarinen N, veronmaksajat.fi. 2014. Kuntien verot 2014 – missä maksat eniten. Viitattu 24.11.2014. http://www.veronmaksajat.fi/Documents/Lehdist%C3%B6tiedotteet/Verotietoa_69_Kuntien_verot_2014.pdf

Valtiovarainministerin verkkosivut. 2014. Yhteisöveron jakautuminen ero instansseille. Viitattu 24.11.2014 https://www.vm.fi/vm/fi/10_verotus/03_elinkeinoverotus/01_yhteisovero/index.jsp

Yrittäjät.fi verkkosivut. 2014. Ansiotuloverotus. Viitattu 25.11.2014.
<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/verotjarahat/verotus/henkiloverotus/ansiotulo/>

Verohallinnon verkkosivut. 2014b. Tuloverotus – Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö. Viitattu 27.11.2014 http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Avoin_yhtio_ja_kommandiittiyhtio/Tuloverotus

Yrittäjät.fi verkkosivut. 2014 . Avoimen yhtiön ansiotulon verotus. Viitattu 2.12.2014 <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/verotjarahat/verotus/henkiloverotus/ansiotulo/>

Yrittäjät.fi verkkosivut. 2014. Henkilöyhtiöiden verotus. Viitattu 10.12.2014.
<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/verotjarahat/verotus/henkiloyhtioidenverotus>

Verohallinnon verkkosivut. 2014c. Pääomatuloverotuksen progressiivisuus. Viitattu 10.12.2014. [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Paaomatulot/Paaomatulot\(12005\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Paaomatulot/Paaomatulot(12005))

Finlex.fi. 2014. Laki varojen arvostamisesta verotuksessa. Viitattu 29.12.2014.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20051142>

Taloussuomen verkkosivut. 2014. Osinkojen verotus osakkaille. Viitattu 29.12.2014. <http://www.taloussuomi.fi/sijoitus/osinkoverotus-2014>

Verohallinnon verkkosivut. 2014d. Pääomatuloverotus osakeyhtiössä. Viitattu 2.1.2015 [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Paaomatulot/Paaomatulot\(12005\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Paaomatulot/Paaomatulot(12005))

Veronmaksajat.fi. 2015. Varainsiirtoveron prosentit. Viitattu 15.1.2015
<https://www.veronmaksajat.fi/Sijoittaminen/Varainsiirtovero/>

Verohallinnon verkkosivut. 2015a. Yritysmuodon muutos. Viitattu 19.1.2015.
<http://www.vero.fi/fi->

FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Avoin_yhtio_ja_kommandiittiyhtio/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos(9858)

Finlex.fi. 2015. Yhtiömuodon muuttaminen ja yhtiön sulautuminen. Viitattu 19.1.2015. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1988/19880389#L8P1>

Verohallinnon verkkosivut. 2015b. Yritysmuodon muutos – osakeyhtiö ja osuuskunta. Viitattu 21.1.2015 [http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos__osakeyhtio_ja_osuus\(9639\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos__osakeyhtio_ja_osuus(9639))

Verohallinnon verkkosivut. 2015b. Yritysmuodon muutos – osakeyhtiö ja osuuskunta. Viitattu 27.1.2015. [http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos__osakeyhtio_ja_osuus\(9639\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos__osakeyhtio_ja_osuus(9639))

Finlex.fi. 2015. Yritysmuodon muuttaminen. Viitattu 28.1.2015. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2013/20130421#L22>

Verohallinnon verkkosivut. 2015b. Yritysmuodon muutos – osakeyhtiö ja osuuskunta. Viitattu 28.1.2015. [http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos__osakeyhtio_ja_osuus\(9639\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos__osakeyhtio_ja_osuus(9639))

Voittoplus tietokanta CD-ROM